Kualitate
LANTALDEA
Diputazio kalea 2-2 esk 48009
Bilbao 94 410 48 49
www.kualitate.com

EMAITZEN TXOSTENA

DATU BABESARI BURUZKO AZTERKETA KUALITATIBOA:

DATU BABESAREN GAINEKO AZTERKETA SOZIOLOGIKOA FITXATEGIEN ARDURADUNEI EAE-KO ADMINISTRAZIO ETA ERAKUNDE PUBLIKOETAN.

EMAITZEN TXOSTENA

2012ko otsailaren 16a

AURKIBIDEA

1. Fitxa teknikoa 3

2. Udalerriak eta datu babesa 11

3. Aldundiak eta datu babesa 67

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa 113

5. Bukaerako hainbat gogoeta 166

Fitxa teknikoa

1. Fitxa teknikoa: ikerketaren gaineko azalpena

- ✓ **2011.** urtearen hasieran Eusko Jaurlaritzako Prospekzio Soziologikoen Kabineteak azterketa kuantitatibo bat egin zion Datuak Babesteko Euskal Bulegoari.

- ✓ Azterketaren helburua zen hobeto jakitea EAEko administrazio eta erakunde publikoetan **datu pertsonalen fitxategien arduradunek datu pertsonalen babesari buruz zuten ezagutza eta agertzen zituzten jarrerak zer-nolakoak diren.**

- ✓ Azterketari esker, erakunde horiek datu babesari buruzko eta datu babesarekin duten harremanari buruzko **zenbait elementu kritiko atzeman ziren**.

- ✓ Fase kuantitatiboa egin ostean, Datuak Babesteko Euskal Bulegoak ikusi zuen ordura arte aztertutako erakundeek identifikatu zituzten **elementu kritikoen zergatiak eta jatorria sakonago ezagutu** behar zirela. Eta horregatik, **ikerketa kualitatibo bat egitea** pentsatu zuen. Ikerketaren emaitzak txostena honetan jaso ditugu.

1. Fitxa teknikoa: ikerketaren helburuak

- Hona hemen ikerketaren xede orokorra:
  - **Ikerketa kuantitatiboan antzemandako intereseko gaietan sakontzea, Datuak Babesteko Euskal Bulegoak sustatzeko moduko hobekuntza ekintzak identifikatu** ahal izateko, EAEko administrazioek eta erakunde publikoek gero eta hobeto optimizatzeko datu pertsonalen kudeaketa.

- Eta hortik abiatuta, helburu zehatzago hauek sakonago aztertu dira:
  - **Identifikatutako arazo handienak zein diren jakin**
  - **Jardunbide egokiak edo arrakasta izan duten esperientziak identifikatzea**
  - **Aztertutako kolektiboak kontuan hartuta, bakoitzak dituen premia berezietan sakontzea.**

1. Fitxa teknikoa: Metodologia

- ✓ Fase kualitatiboa egiteko, ondoko azterketa aldiak egin beharra zegoela ikusi zen.
- ✓ Ikerketa kualitatiboaren ikuspuntutik egin beharreko ikerketaren oinarrian hobekuntza zirkuluen filosofia zegoen, eta honako eskema orokorra izan zen abiapuntua:

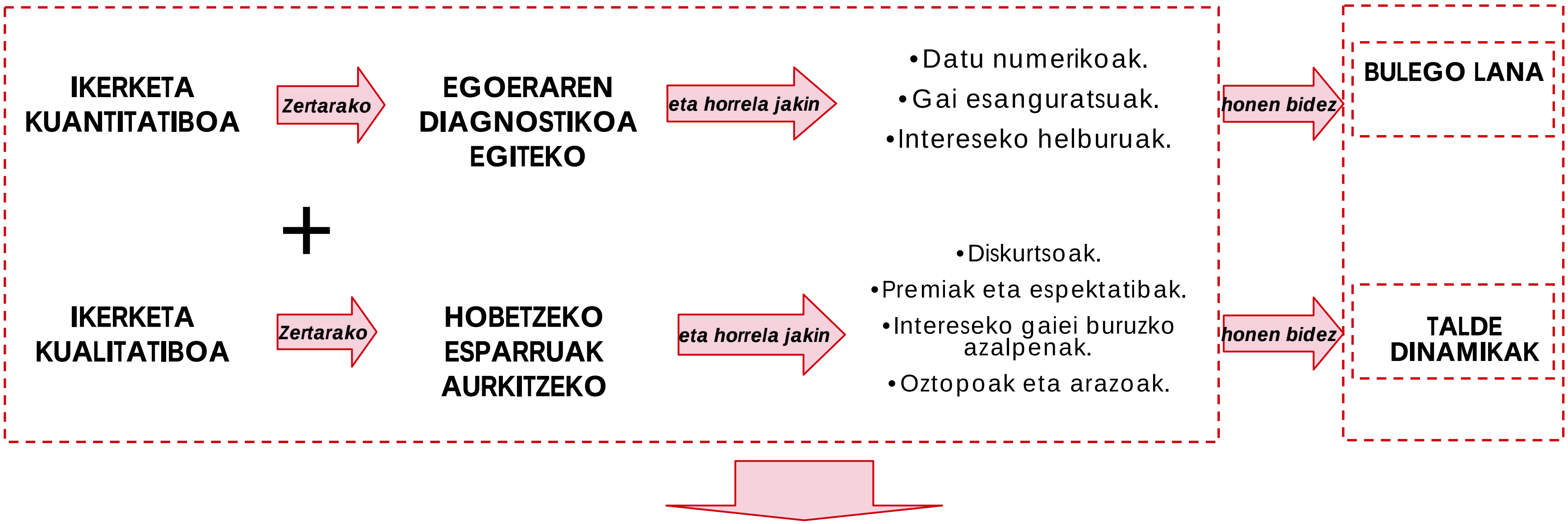

HONAKO EMAITZA LORTUZ: HAINBAT HOBEKUNTZA EKIMEN DATUAK BABESTEKO EUSKAL BULEGOARENTZAT, EAE-KO ADMINISTRAZIO ETA ERAKUNDE PUBLIKOETAKO FITXATEGIEN ARDURADUNEKIKO

1. Fitxa teknikoa: Metodologia

✓ Ikerketaren helburuak osatzeko, Kualitate Lantaldeak ondo bereizten diren bi fase burutu ditu:

1. FASEA: EGOERAREN DIAGNOSTIKOA: GAIAK ETA INTERESEKO HELBURUAK IDENTIFIKATZEA

- ✓ **Ikerketa kuantitatibotik eskuratutako datuak aztertzea, honako emaitzak lortzeko:**
  - ✓ Aldez aurretik finkatutako helburuak oinarri hartuta, honakoak zehazten dituen dokumentu bat:
  - ✓ Azterketa kualitatiboan zein alderdi edo aldagai diren sakondu beharrekoak: ikerketako galdera garrantzitsuenak.
  - ✓ Zehaztea zein diren lehentasunezko alderdiak helburu bakoitzari dagokionez: galderak kolektibo bakoitzeko.
  - ✓ Fase hau Eusko Jaurlaritzako Prospekzio Soziologikoen Kabineteak burutu eta garatu du Kualitate Lantaldearekin koordinatuta.

1. Fitxa teknikoa: Metodologia

2. FASEA: LANDA LANA EGITEA

✓ Teknika kualitatibo bat aukeratu da, **diskurtsoa gai zehatzetan fokatzen laguntzen duelako, kolektibo homogeneoen arteko elkarreragina sustatzen duelako eta hobekuntza ekimenak eskuratzea: Talde dinamikak edo Focus Group**.

✓ Ikerketa teknika horrek diskurtsoetan sakontzea ahalbideratu du, horretarako errealitatea dekodifikatzeko eta interpretatzeko baliatzen diren eta zenbait gai eta galderen aurrean duen jarreraren oinarrian dauden argudioen funtsak ematen dituzten esanahi-esparruak aztertuz.

✓ Talde-dinamiketan egoera aproposa sortzen da landu nahi diren gaien gaineko jarrera, pertzepzio eta argumentarioak sakontasunez edo azaletik adierazteko. **Joerak, etorkizuneko eskaerak eta hobetzeko arloak prospektatzeko erreferentziazko teknika da gizarte ikerketan, eta erabiliena.**

1. Fitxa teknikoa: Metodologia

2. FASEA: LANDA LANA EGITEA

- ✓ Parte hartzaileen profila (administrazio publikoko profesionalak) eta aztergaia (datu pertsonalen babesa) kontuan hartuta, eta ikusita dinamizazioa oso konplexua zela, erabaki genuen talde txikiagoak egitea, 6 pertsonakoak, taldekideen arteko elkarreragin egokia a bermatzeko.
- ✓ **Taldeak bi aldagai kontuan izanda banatu ziren:**
  - ✓ **Erakunde mota**
  - ✓ **Datu babesaren arloko aurrerapen maila.**

1. Fitxa teknikoa: Metodologia

2. FASEA: LANDA LANA EGITEA

✓ **Zehatz esanda 6 talde dinamika egin dira, honela banatuta:**

	Aurrerapen maila		
	Aurreratuak	**Ertaina**	**Oinarrizkoa**
Udalak	Talde dinamika 1	Talde dinamika 1	Talde dinamika 1
Foru aldundiak	Talde dinamika orokor 1		
Eusko Jaurlaritza	Talde dinamika 1 (datu pertsonalen kudeaketa aurreratua duten zenbait sailekin)	Talde dinamika 1 (datu pertsonalen kudeaketa ez hain aurreratua duten zenbait sailekin)	

✓ **Bileretarako deiak Kualitate Lantaldeak egin zituen, baina, horretarako, lehendabizi Datuak Babesteko Euskal Bulegoa deitutako interesdunekin jarri zen harremanetan. Prozesu guztian zehar Datu Pertsonalak Babesteari buruzko 15/1997 Lege Organikoaren printzipioak bere dira.**

2. KAPITULUA

Udalerriak eta datu babesa

2. Udalerriak eta datu babesa

- ✓ Horren ostean, udal esparruan datu babesaren gaineko azterketa bat egin zen.
- ✓ Udalerriekin zer ikusia duten datu babesaren arloko alderdi guztiak ikusi ziren.

Zein datu kudeatzen dituzten

Datu babesaren kontzeptua

Datu babesaren praktika

Datu babesaren gaineko araudia

Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

2.1. Zein datu kudeatzen dituzten

Zein datu kudeatzen dituzte udalerrian?

2. Udalerriak eta datu babesa

2.1. Zein datu kudeatzen dituzten

Zein datu kudeatzen dituzte udalerrietan?

✓ Udaletan bertan biltzen diren datuei dagokienez, diskurtsoa kontuan hartuta, tipologia bi bereizten dira:

Bertan erabiltzeko biltzen dituztenak

Udal barruan kudeatzen diren datuak dira. Datuak izapidetzeaz eta zaintzeaz ere udala bera arduratzen da, horretarako dituen protokoloen bidez.

Beste erakunde batzuentzat biltzen dituztenak

Udalak egiten duena da herritarrak beste erakunde batzuetan egin beharreko izapideak bertan egin, dagokion erakundearen jarraibideak betez.

✓ Horren ondorioz sarri datu bikoiztasunak gertatzen dira eta lan karga handia udalentzat.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.1. Zein datu kudeatzen dituzten

Zein datu kudeatzen dituzte udalerrietan?

ESAN DAITEKE ….

Hona udalek kudeatzen dituzten datuen ezaugarriak:

Datu kopurua oso handia dela

Era eta mota askotariko datuak direla

Horietako asko herritarrenak dira eta beste asko udalaren barne funtzionamenduak sortutakoak dira, eta horrek zaildu egiten du prozesua.

2.2. Datu babesaren kontzeptua

Zer da datu babesa udal fitxategien arduradunen ustez?

2. Udalerriak eta datu babesa

2.2. Datu babesaren kontzeptua

Zer da datu babesa udal fitxategien arduradunen ustez?

✓ Datu babesak sentipen positiboak eta negatiboak sortarazten dizkie. Zergatik gertatzen da hori? Hona arrazoiak:

Batetik, datu babesa era positiboan baloratzen da herritarrentzako eta haien intimitatearentzat dakartzan aukeren eta onurengatik.

↓

HOBETZEKO AUKERA

Baina, bestetik, datu babesa dela- eta kritikak agertzen dira, eguneroko udal kudeaketari eta eraginkortasunari zailtasunak eta trabak jartzeagatik.

↓

PROZESUAK MOTELDU

2.3. Datu babesaren praktika

Zertan datza datu babesak?

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

- ✓ Kapitulu honetan datu pertsonalen babesa aztertuko da udalerrietako datu arduradunen diskurtsotik jasotako bi ikuspegitatik abiatuta.
- ✓ Datu babesaren kudeaketari dagokionean, bi tipologia erabiltzen dira:
  - ✓ **Prozedurazkoak elementuak:** udalerrian ezarritako protokoloekin zer ikusia duten alderdiak.
  - ✓ **Prozedurazkoak EZ diren elementuak:** Udalaren barruko antolaketarekin zer ikusia duten alderdiak.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

✓ Prozedurazko elementuek erakusten duten zein den datuek egiten duten ibilbidea udal administraziora heltzen direnetik. Udalerrietako datuen arduradunek garrantzitsutzat jotzen dituzte:

Datuak jasotzea

Izapidetzea eta barne kudeaketa

Artxiboa eta zaintza

Fitxategiak deklaratzea

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Datuak biltzea

0. Sarrerako prozesua

1. Espedientea irekitzea

2. Datuak hartzea
   - Berehalako digitalizazioa
   - Eskaneatzea
   - Paperean jasotzea

3. Izapidetzen hastea eta datuak jasotzen bukatzea

2. Udalerriak eta datu babesa
2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Datuak jasotzea

Datu babesa dela eta, une honetan ...

✓ Udaletxeetara datuak heltzen direnean **aldez aurretik ezarritako protokoloa betetzen da eta espediente zenbakia ezartzen da** udaletxean izapidetzeko eta izendatzeko. Hala ere, datu babesa ez da beti berdin egiten:

✓ Datu babesari dagokionez, desberdintasunak datuak jasotzeko modutik datoz:

Datuak hartzea →
- **Berehalako digitalizazioa**
- **Eskaneatzea**
- **Paperean jasotzea**

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Datuak biltzea

✓ **Datu babesari** dagokionez, datuak jasotzen dauden desberdintasunek zer ikusi zuzena dute datu bilketa egoteko moduarekin:

Datuak babesteko bulegoetan altan emandako fitxategiak batez ere informatikoak dira, eta horrek esan nahi du egoera honelakoa dela:

Datuak biltzea → **Berehalako digitalizazioa** → **Ia fitxategi guztiak deklaratuta**

Datuak biltzea → **Eskaneatzea** → **Fitxategi batzuk deklaratuta**

Datuak biltzea → **Paperean jasotzea** → **Fitxategiak deklaratu gabe**

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Datuak biltzea

HOBETZEKO ARLOA

Prozesua informatizatzea

- Ikusi eta gero udaletan datu babesaren garapena zuzenean lotuta dagoela datu bilketaren prozesuarekin, komenigarritzat jotzen da arreta berezia jartzea prozesuen digitalizazioari buruzko protokolo gutxien duten udaletan.
- Beraz, badirudi garrantzia handia duela udalerriei jakinaraztea oso garrantzitsua dela **ohiko prozesurik oinarrizkoenak informatizatzea**.

Zenbat eta digitalizazio gutxiago orduan eta datu babes gutxiago.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Izapidetzea eta barne kudeaketa

- ✓ Datu babesa egoerarik okerrenean dagoen unea da.
- ✓ Datuak izapidetu bitartetan administrazioan zehar egiten duten "ibilbideak" maiz datu babesa urratzen du.
- ✓ Udal langileek diote hala gertatzen dela ondoko bi horien artean aukeratu behar delako ...

Udal zerbitzu eraginkorra versus datu babesa

- ✓ Egoera horren aurrean herritarrari eman behar zaion zerbitzuaren eraginkortasuna segurtasun neurrien aurretik jartzen da.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Izapidetzea eta barne kudeaketa

HOBETZEKO ARLOA

Barruko izapidetze prozesua

- ✓ Egoera ikusita ematen du joan-etorrian dabilen dokumentaziorako **jardute protokoloak diseinatu eta inplementatu behar direla**, eta behar bezala uztartuta egon beharko dutela udal funtzionamenduaren eraginkortasunarekin.
- ✓ Espedienteen pribatutasuna babesten duten mekanismoak diseinatzea, baina udalen egunerokotasunean eragin gabe.

Eraginkortasuna versus Protokoloak

Lan handiagoa ez eman eta trabarik ez jarri

"Protokolo guztiak zorrotz beteko bagenitu, udala gelditu egingo litzateke"

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Artxiboa eta zaintza

- ✓ Datuak eta espedienteak kudeatu eta gero, artxibatu egiten dira.
- ✓ Horrekin lotuta bi unibertso bereizten dira:

ARTXIBO INFORMATIKOA | **PAPEREZKO ARTXIBOA**

- ✓ Artxibo tipologia bi horiek **eredu eta ezaugarri guztiz desberdinak** dituzte datu babesari dagokionez. Hona hemen:

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Artxiboa eta zaintza

✓ **Udalerri gehienetan artxibo mota bi daude:**

ARTXIBO INFORMATIKOA

✓*Badira artxibo horiek nola erabili dioten protokoloak.*

✓*Datu babesa garatu ahala protokoloak ere bai.*

✓*Arazoak daude artxibo horietarako sarbideetan murrizketak jartzeko orduan, udaletan baliabideak falta direlako. Horren arrazoia udal eraginkortasuna da.*

PAPEREZKO ARTXIBOA

✓*Datu babesak duen arazo larriena da.*

✓*Datu kopurua handiak dira eta maiz haien gaineko kontrola eskasa izaten da.*

✓*Ez dago oso argi nola ezarri behar zaien datu babesa.*

Papera da artxiboari dagokionez datu babesaren arloko arazorik handiena.

2. Udalerriak eta datu babesa
2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Artxiboa eta zaintza

HOBETZEKO ARLOA

Paperezko artxiboak babestea.

✓ Udaletan dauden paperezko artxiboen bolumena hain da handia, datu babesak ez duela asebetetze nahikotasunik.

Artxibo informatikoetarako irisgarritasuna.

✓ Komenigarria da azpimarratzea fitxategi informatikoak babestu egin behar direla pasahitz pertsonal eta besterenezinen bidez udalean.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Deklarazioa

- ✓ Datuak Babesteko Euskal Bulegoaren Fitxategien Deklarazioak 3 maila ditu:
  - ✓ ***DEKLARATUTAKO FITXATEGI INFORMATIKOAK:*** Sortu zirenean deklaratutako fitxategiak dira. Fitxategi horien edukia geroago eguneratu ziren Bulegoan.
  - ✓ ***DEKLARATU GABEKO FITXATEGIAK EDO ZATI BATEAN DEKLARATUTAKOAK:*** Sortu zirenean edo Datuak Babesteko Euskal Bulegoak aginduta deklaratutako fitxategiak dira. Fitxategietan aldaketak egin dira, baina ez dira jakinarazi. Batzuk Datuak Babesteko Espainiako Agentzian deklaratu zituzten, baina ez Datuak Babesteko Euskal Bulegoan.
  - ✓ ***PAPEREZKO FITXATEGIAK:*** Paperezko fitxategiek ezaugarri eta zailtasun bereziak dituzte, horregatik ez da erraza izaten horiek kontrolatzea, eta gehienetan ez daude Bulegoan deklaratuta.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Deklarazioa

HOBETZEKO ARLOA

Fitxategiak deklaratzea eta eguneratzea

✓ Komenigarria ematen du udalerrietako fitxategiak deklaratzeko prozesua estandarizatzeko eta hedatzeko ahalegina egitea. Hori eginda hobeto kontrolatu eta babestuko direlako.

✓ Ahalegina bereziki honako esparruetan egin behar da:

Lehendabizi paperezko artxiboak

Bigarrenik jatorrizko fitxategietatik eratorritako fitxategi informatikoak

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

✓**Prozedura elementuak ez direnen** artean badira alderdi bi udaletako datuen arduradunek nabarmendutakoak:

Datuen arduradunaren figura

eta

Herritarrekiko harremana

2. Udalerriak eta datu babesa
2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK EZ DIREN ELEMENTUAK

Datuen arduradunaren figura

✓ Datu babesaren arloan zenbat eta aurreratuago egon udala, orduan eta sendoagoa da datu babesaren arloko arduradunaren figura. Hona udal motak:

✓ **Aurreratuenak**: badute nolabaiteko formaltasunez izendatutako pertsonaren bat datu babesaren arloan. Horrek prozesuak erakundetu egiten ditu eta erraztu egiten du gai honetan aurrerapenak egitea.

"Sailean badago horretarako izendatutako jendea"

✓ ***Ertainak***: *badute bestelako lanez gain, horretan ere aritzen den pertsonaren bat, eta pertsona horrek lan gehigarri bat bezala hartu du datu babesa.*

"Gure kontura utzi duten beste ardura bat"

✓ **Oinarrizkoak**: kontua beste era batera ikusten dute. Ez dagoenez bultzada politikorik ez baliabiderik, fitxategien arduradunak "halabeharrez" dira arduradun: inork ez ditu aukeratu, eta etsipenez hartu dute ardura.

"Baten batek egin behar du, eta niri egokitu zait"

2. Udalerriak eta datu babesa
2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK EZ DIREN ELEMENTUAK

Herritarrarekiko harremana

- ✓ Datu babesak eragina dauka herritarrek udaletxearekin dituzten ohiko harremanetan eta eragina du harremanetan, aldatu egiten baititu.
- ✓ Herri txikietan batez ere, **udaletxea herritarrak batzeko lekua ere izan ohi da.**
- ✓ Datuak Pertsonalak Babesteari buruzko Legea onartu zenez geroztik, **udal langileek aldatu egin behar izan dituzte herritarrarekiko harremanak, eta lehen eman egiten zizkieten datuak orain ukatu egin behar izaten dizkiete, edo lehen zabalik zeuden esparrutarako sarbideak murriztu egin behar izan dituzte.**

"Alkatea jaietan lagunekin etortzen da, eta espedientea begi bistan egoten dira"

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

✓ **PROZEDURAKOAK EZ** DIREN ELEMENTUEI dagokienez, honakoak ikusi ditugu datu babesa dela eta:

✓ ***Datu babesa zenbat eta aurreratuago egon, orduan eta aukera handiagoa dago pertsona bat izateko izendatuta kontu honetarako***.

✓ *Era berean, ikusi dugu* ***datu babesa zenbat eta garatuago egon, orduan eta irregulartasun gutxiago daudela udaletxea eta herritarra lotzen dituen prozeduretan***.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK EZ diren elementuak: .

HOBETZEKO ARLOAK

✓ Hona hemen prozedurazkoak EZ diren hobetu beharreko alderdiak:

Datuen arduradunak izendatzea

*Datu babesaren esparruan **arduradun bat izendatu** beharra.*

Herritarrari ematen zaion informazioa mugatzea

Udalak herritarrekin duen eguneroko harremanetan **zein informazio eta datu zehatzen dituen mugak finkatu beharra.**

2.4. Datu babesaren araudia

Nola ikusten da datuak babesteko araudia udalerrietan?

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Nola ulertzen dituzte araudiko zenbait elementu?

1. Datu babesaren arloko araudia **urrutiko kontutzat hartzen da udalerri gehienetan**.

2. **Ulertzen zaila eta udalean ezartzen zaila den arautzat** jotzen da.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Araudiaren arloan zer da hobetu behar dutena?

HOBETZEKO ARLOAK

Araudia ezagutzea

✓ **Ikastaroak** egitea aproposa izango litzateke udaletxeak datu babesaren dinamikara erakartzeko.

Hizkera teknikoa

✓ **Legedia hobeto ulertzen den hizkerara egokitzea eskatzen dute**, udaletxeen eguneroko martxan errazago interpretatu eta ezarri ahal izateko.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Araudiaren arloan zer da hobetu behar dutena?

HOBETZEKO ARLOAK

Legeak hierarkizatzea

✓ Lege eta arau berriak agertzen direnez, **badirudi udaletxeei esan egin behar zaiela zein lege dagoen besteen gainetik, datu babesari dagokionez**. Horretarako, gidaliburu eskematiko bat egin daiteke zalantzak argitzeko.

✓ Legeen artean dauden bateraezintasunen gaineko azalpenak ematea.

Legedia versus eraginkortasuna

✓ Datu babesaren arloko **legedia eta toki administrazioen ohiko martxa eta herritarrei ematen dien zerbitzua uztartzeko** ahalegin egin behar dela ematen du.

✓ **Datu babesaren arloko legediaren muga argiak finkatu, udaleko lana errazagoa izan dadin.**

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Nola baloratzen dira araudiaren zenbait arlo?

✓ *Datuak babesteko araudiarekin lotutako hainbat elementu garrantzitsu aztertuko ditugu segidan:*

Hona hemen elementuak:

DATUEN ERABILERA

DATUEN JABETZA

DATUAK LAGATZEA

DATUEN ERABILERA OKERRA

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Nola ulertzen dituzte araudiko zenbait elementu?

✓ Segidan grafiko kualitatibo bat jarri dugu, eta bertan dago adierazita printzipio bakoitza zenbateraino bete eta bereganatu duten.

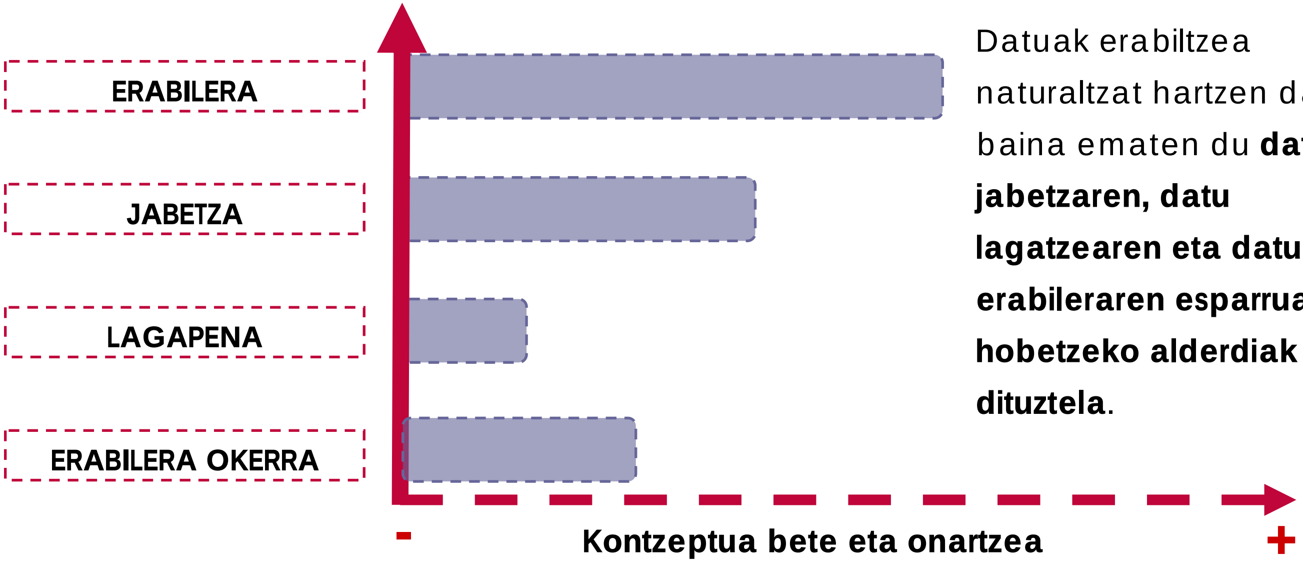

Datuak erabiltzea naturaltzat hartzen da, baina ematen du **datuen jabetzaren, datu lagatzearen eta datuen erabileraren esparruak hobetzeko alderdiak dituztela**.

Horregatik, datuen erabilera eta kudeaketa egokia egiten bada, funtzionarioen "arduragatik" da, eta ez hainbeste araudi jakin edo ezartzeagatik.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Nola ulertzen dituzte araudiko zenbait elementu?

HOBETZEKO ARLOAK

Datuen jabetza

✓ **Datuen jabetzari buruz eta datuen erabileraren mugei** buruzko alderdiak ez dira ondo ulertzen. Horien ondorioak ere ez daude argi. Beraz, komenigarria ikusten da ahalegina egitea zalantza horiek argitzeko.

Datuak lagatzeko irizpideak

✓ Udaletik beste erakunde batzuetara egiten diren datu lagatzeak arautu eta mugatzeko protokoloak ezartzeko ahalegina egitea komeni da.

Datuen erabilera okerrak zer dakarren eta ondorioak

✓ Komenigarria litzateke datu pertsonalen erabilera okerren ondorioak bistaratzea, nahiz eta erabilera okerrak on ustez eginak izan.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Nola baloratzen dira araudiaren zenbait arlo?

✓ *Segidan araudiarekin zeharka lotutako beste elementu batzuen azterketa xehatua egingo dugu. Datuak Babesteko Euskal Bulegoak eskatutako azterketa da.*

Hona hemen elementuak:

ADMINISTRAZIO ELEKTRONIKOA

JARDUNBIDE EGOKIEN ESKULIBURUA

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Nola ulertzen dituzte araudiko zenbait elementu?

ADMINISTRAZIO ELEKTRONIKOA

Sarea dela-eta beldur handiak sumatzen dira. Seguruenik bertan dauzkaten segurtasun neurrien gaineko eta funtzionamendurako eta herritarrei eman beharreko zerbitzurako dakartzaten onuren gaineko informazio faltagatik.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Nola ulertzen dituzte araudiko zenbait elementu?

HOBETZEKO ARLOAK

ADMINISTRAZIO ELEKTRONIKOA

Segurtasun neurrien berri izatea

✓ Ona izango litzateke udaletxeei horrelako izapideei buruzko informazioa ematea eta egun eskaintzen duten segurtasuna jakinaraztea.

Baliabideez hornitzea

✓ **Interneteko konexioa** kontuan hartu beharrekoa da, baina **ez dirudi Datuak Babesteko Euskal Bulegoak horretan ezer egin dezakeenik.**

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Ba al dute Jardunbide Egokien Eskuliburuaren berri?

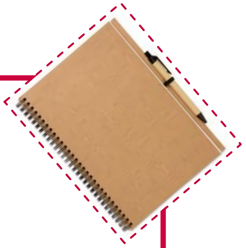

ESKULIBURUARI ESKATZEN ZAIONA

JARDUNBIDE EGOKIEN ESKULIBURUA

✓ Udalek eskatzen dute Jardunbide Egokien Eskuliburua honelakoa izatea:

- *"Laburragoa"*
- *"Erraza"*
- *"Praktikoagoa"*
- *"Ereduzko kasuak jasotzea"*
- *"Mugak argi ezartzea"*
- *"Ohiko zalantzak argitzea"*
- *"Udaletxearen egoerara hobeto egokitua"*

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Ba al dute Jardunbide Egokien Eskuliburuaren berri?

JARDUNBIDE EGOKIEN ESKULIBURUA

- Badirudi eskuliburua ...
  - **Ez dela oso erabilgarria eguneroko** arazoetarako**.**
  - **Luzeegia** dela eta erantzunak bilatzea nekeza dela.
  - **Kontzeptu zailegiak** dituela udal esparrurako.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.4. Datu babesaren araudia

Araudiaren arloan zer da hobetu behar dutena?

HOBETZEKO ARLOAK

JARDUNBIDE EGOKIEN ESKULIBURUA

Idazkera eta zehaztasuna

✓ Jardunbide Egokien Eskuliburua ez da hain erraza udalentzat.

✓ Horregatik, **dokumentu labur bat eskatzen dute, udaleko errealitatea islatzen duena** eta udaletxean ohikoak diren kasuak eta protokoloak lantzen dituena. (maiz egiten diren galderak).

2.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Zer da Datuak Babesteko Euskal Bulegoa udalentzat?

2. Udalerriak eta datu babesa

2.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Nola ikusten dute Datuak Babesteko Euskal Bulegoa?

✓ Datuak Babesteko Euskal Bulegoa aipatzen denean, udal gehienek uste dute BULEGOA honelakoa dela:

- *"Profesionala"*
- *"Erakunde arrotza"*
- *"kontserbadore samarra"*
- *"Ez oso eraginkorra"*
- *"Legalista"*
- *"BIkoiztua"*
- *"Ez oso enpatikoa"*
- *"Erantzuten geldoa"*
- *"Ez oso argia"*

✓ Datuak Babesteko Euskal Bulegoa **erakunde arrotza** dela irizten diote.

2. Udalerriak eta datu babesa

2.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Zer da Datuak Babesteko Euskal Bulegoari eskatzen diotena?

ESKAERAK

✓ Datuak Babesteko Euskal Bulegoa aipatzen denean, udal gehienek honakoak **eskatzen dituzte** ...

"Argitasuna"

"Malgutasuna"

"Erantzun azkar eta eraginkorrak"

"Jardute dekalogo bat"

"Erantzun errazak, ondo ulertzekoak"

"Errealitatera egokitzeko"

"Inplikazio eta elkar ulertze handiagoa"

"Aukerak eta alternatibak emateko"

"Arreta zuzeneko telefono bat"

"Topaketa bat urtean behin zein premia dituzten jakiteko"

"Berritasunen gaineko informazio sistema bat alerta bidez"

2. Udalerriak eta datu babesa

2.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Nola ikusten dute Datuak Babesteko Euskal Bulegoa?

- ✓ Datuak Babesteko Euskal Bulegoak **ez du lortu udalekin gertutasun harremanik sortzea oro har.**
- ✓ Hori dela eta, **erakunde arrotza da eta ezezaguna da**, eta esan daiteke bi erakundeen arteko harremanak izan direla udalari jarduera okerren bat egin duela esateko.
- ✓ ***Edozelan ere, Bulegoa erakunde profesionala eta kalitatezkoa dela uste dute, eta sinesgarritasuna duela.***

2. Udalerriak eta datu babesa

2.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Zer da Datuak Babesteko Euskal Bulegoari eskatzen diotena?

✓ Datuak Babesteko Euskal Bulegoa aipatzen denean, udal gehienek zera eskatzen dute:

Udalekiko enpatia lantzeko, eta datuak babesteko esparruan udalei eskaerak egitean udalen gaitasuna kontuan hartzeko.

JARRERA ENPATIKOA

2.6. Ondorioak

2.6. Ondorioak

✓ **1. INDAR IDEIA: datu babesa kudeaketa esparruko aparteko lantzat hartzen da.**

- ✓ Udal erakundeek **informazio kopuru handia kudeatzen dutenez eta informazioak ezaugarri bereziak dituenez**, datu babeseranzko **bidea oso geldoa eta nekosoa egiten du**, **nahiz eta urratsak eman**.
- ✓ **Diskurtsoaren arabera, prozesuak lan handia ematen du** eta zenbaitetan arazoa izaten da udalarentzat eta kudeaketari, mugei, baimenei eta abarrei buruzko zalantzak sortzen dizkio.
- ✓ Kontua da aintzat hartzea udalarentzat **egunez eguneko lanak kudeaketa lan eskerga duela**, eta lan horri datu babesarekin lotutako beste "lan osagarri batzuk" gehitu behar direla.

2.6. Ondorioak

✓ **2. INDAR IDEIA: datu babesaren arloko jarduerak eta jarrerak aztertu eta gero, bi udalerri mota daudela geratu da agerian.**

- ✓ Datu babesaren zenbait alderdi udal esparruan aztertu eta gero (datu kudeaketa, araudia...), datu babesaren arloan egindako aurrerapena kontuan hartuta, hainbat udalerri kategoria bereiz daitezkeela uste dugu:
- ✓ Esan daiteke kolektibo 2 daudela. Hona hemen:

AURRERATUAK

EZ HAIN AURRERATUAK

2.6. Ondorioak

1. Udal **aurreratuak**: Datu babesaren esparrua garatuago duten udalak.

- **Fitxategi gehienak deklaratu dituzte.**
- Gaiak **bultzada politikoa izan du barruan**.
- **Ordenagailuetan babes sistemak** dituzte **eta datu informatikoak babesteko sistemak** ere bai.
- **Auditoria eta aholkularitza prozesuak** burutu dituzte borondatez, eta egin beharreko aldaketak egin dituzte.
- Badakite **zerbait araudiaz** eta araudia udal esparruan ezartzeaz.
- Datu babesaren esparruan **lan egiten duten langileak dituzte, horretarako izendatuak**.
- Udaleko **jarduteko** eta herritarrei datuak "emateko" **protokoloak aldatu dituzte**.

2.6. Ondorioak

2. Udal **ez hain aurreratuak**:

- **Datu babesaren arloan garapen eskasa** ageri dute.
- **Fitxategi batzuk** dauzkate **deklaratuta edo bat ere ez**.
- Oso **oinarrizko segurtasun neurriak** dituzte **eta baliabide gutxi horiek inplementatzeko**.
- Gehienek **ez dute bultzada politikorik.**
- **Araudiari buruzko ezagutza ez da hain handia.**
- Herritarrekiko hartu emana **betiko ohituren** araberakoak dira datuak emateko orduan.
- Datu babesaren arloko **ardura** ez dago argi esleituta edo **administrarien multzoak bere gain hartutako ardura da. Baina arduraduna modu formalean esleitu, ez eta izendapen formalik egin ere**.

2.6. Ondorioak

- ✓ 3. INDAR IDEIA: datu babesaren arloan **udalak zein egoeratan dauden aztertu eta gero**, kolektibo bakoitzaren egoerara egokitutako **hobetze ibilbideak finkatu beharra dagoela antzeman da**.
- ✓ Horretarako, **aztertutako hobekuntza elementu nagusien bilketa egin da**.
- ✓ Ondoko arloei buruzko hausnarketa egin da.

Azterketa elementuak	HOBETZEKO ARLOAK	
	AURRERATUAK	EZ HAIN AURRERATUAK
Datuak kudeatzeko arloa		
Araudiaren arloa		

2.6. Ondorioak

Azterketa elementuak	HOBETZEKO ARLOAK: AURRERATUAK	HOBETZEKO ARLOAK: EZ HAIN AURRERATUAK
Datuak kudeatzeko arloa		
Datu bilketa		Prozesuak informatizatzea
Datuak izapidetzea	Barruko izapidetze prozesua	
Artxibatzea	Paperezko artxiboak babestea	Artxibo informatikoak eta paperezkoak babestea
Deklarazioa	Artxiboak eguneratzea	Artxiboak deklaratzea eta eguneratzea
Arduradunaren izendapena		Arduradun formalen falta
Herritarrekiko harremana	Herritarrei eman ahal zaizkien datuen mugak	

2.6. Ondorioak

Azterketa elementuak	HOBETZEKO ARLOAK	
	AURRERATUAK	EZ HAIN AURRERATUAK
Araudiaren arloa		
Legea	Araudia ezagutza/Hizkera teknikoa/Legen arteko hierarkiak/ Legedia versus eraginkortasuna	
Jardunbide Egokien Eskuliburua	Idazkera eta zehaztasuna	
Datuen erabilera		
Jabetza	Datuen jabetza argi izatea	
Lagapena	Datuak lagatzeko irizpideak	
Erabilera okerra	Datuen erabilera okerra eta erabilera okerraren ondorioen berri izatea	
Izapide elektronikoak	Segurtasun neurrien berri izatea	
		Baliabideez hornitzea

2.6. Ondorioak

- **4. INDAR IDEIA: gaiari buruzko hainbat jardunbide egoki zehaztu daitezke** udaleko arduradunek datu babesaren inguruan duten diskurtsotik.
  - Hobetze arloak zehazteaz gain, **beste elementu hauek ere aipatu behar dira**:

Azterketa elementuak

JARDUNBIDE EGOKIAK

AURRERATUAK | **EZ HAIN AURRERATUAK**

Datuak kudeatzeko arloa

Araudiaren arloa

2.6. Ondorioak

Azterketa elementuak	JARDUNBIDE EGOKIAK – AURRERATUAK	JARDUNBIDE EGOKIAK – EZ HAIN AURRERATUAK
Datuak kudeatzeko arloa		
Datu bilketa		Dokumentuak digitalizatzea
Datuak izapidetzea	Izapidetzen ari den dokumentaziorako protokoloak ezartzea	
Artxibatzea	Paperezko artxiboak kontrolatzeko mekanismoak sustatzea	Artxibo informatikoak eta paperezkoak babesteko mekanismoak ezartzea
Deklarazioa	Artxibo informatikoen eguneratzea sustatzea	Paperezko artxiboen deklarazioa hastea
Deklarazioa	Paperezko artxiboen deklarazioa sustatzea	Artxibo informatikoen deklarazioa sustatzea
Arduraduna izendatzea		Datu babesaren ardura nor duen formalki izendatzea
Herritarrekiko harremana	Herritarrei datuak emateko orduan betiko erara jokatzeko kontua alde batera uztea.	
Herritarrekiko harremana	Argitzea zein diren herritarrei eman beharreko informazioaren mugak	Argitzea zein diren herritarrei eman beharreko informazioaren mugak

2.6. Ondorioak

Azterketa elementuak	JARDUNBIDE EGOKIAK: AURRERATUAK	JARDUNBIDE EGOKIAK: EZ HAIN AURRERATUAK
Araudiaren arloa		
Legea	Legeari buruzko informazioa jasotzea / Hain teknikoa ez den hizkerara itzultzea Legeen arteko hierarkizazioak ezartzea / Legedia eta eraginkortasun uztartzea	
Jardunbide Egokien Eskuliburua	Ohiko egoerei buruzko eskuliburu bat egitea	
Datuen erabilera		
Jabetza	Datuak herritarrenak direla gogoraraztea aldian behin	
Lagapena	Argitzea zergatik ezin diren herritarren datuak beste erakunde batzuei laga, aldez aurretik hitzarmenik edo baimenik ez badago	
Erabilera okerra	Agerian utzi herritarren datu pertsonalen erabilera okerrak ekar ditzakeen ondorioak	
Izapide elektronikoak	Administrazio elektronikoa bermatzen duten segurtasun neurrien ezagutza sustatzea	
	Sustatzea udalak sarera dituen konexioen garapena	Sustatzea udalak sarera dituen konexioen garapena

2.6. Ondorioak

- **5. INDAR IDEIA:** Datuak Babesteko Euskal **Bulegoa nola ikusten duten** eta Bulegoarekin duten harremana alde batera utzita, **eskatzen dute Bulegoak jarrera enpatikoagoa agertu beharko lukeela udalerrien errealitatearekiko.**

  - Datu babesa dela eta, **udalerriak hainbat multzotan sailka daitezke**, eta horregatik uste da Bulegoak **udalerri bakoitzaren gaitasuna eta ahalmena kontuan hartu beharko lituzketela traturako eta exijentziak** egiteko.

3. KAPITULUA

Aldundiak eta datu babesa

3. Aldundiak eta datu babesa

- Horren ostean, foru esparruan datu babesaren gaineko azterketa bat egin zen.
- Foru aldundiekin zer ikusia duten datu babesaren arloko alderdi guztiak ikusi ziren.

Zein datu kudeatzen dituzten

Datu babesaren kontzeptua

Datu babesaren praktika

Datu babesaren gaineko araudia.

Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

3.1. Zein datu kudeatzen dituzten

Zein datu kudeatzen dituzte aldundiek?

3. Aldundiak eta datu babesa

3.1. Zein datu kudeatzen dituzten

Zein datu kudeatzen dituzte aldundiek?

- ✓ Aldundiek oso datu garrantzitsuak kudeatzen dituzte, datu sentsibleak direlako eta datu horiek hedatuz gero, ondorioak ere garrantzitsuak izan daitezkeelako.

- ✓ Datuak bi motatakoak izan daitezke, jatorriaren arabera:

  Aldundiek sortutakoak / Herritarrenak diren datuak

Baina, edozelan ere, era askotako datuak dira, garrantzi handikoak bai esparru sozialean, pertsonalena nahiz legalean.

3.2. Datu babesaren kontzeptua

Zer datu babesa aldundientzat?

3. Aldundiak eta datu babesa

3.2. Datu babesaren kontzeptua

Zer datu babesa aldundientzat?

✓ Datu babesaren esan nahiari dagokionez bi ikuspegi daude:

Segurtasun arduraduna eta Administrazioak izendatutako langileak

Aldundiko langileak

✓ Batzuk eta besteek eginkizun desberdinak dituzte administrazioan; beraz, datu babesari buruzko pertzepzioa ere ez da bera.

3. Aldundiak eta datu babesa

3.2. Datu babesaren kontzeptua

Zer datu babesa aldundientzat?

✓ Foru administrazioetan bi jarrera daude datu babesari dagokionez:

Garrantzi handia ematen zaio, foru administrazioek kudeatzen dituzten datuak babestu beharra dagoelako.

⇓

Segurtasun arduraduna
eta
Administrazioak izendatutako langileak

Datu babesa ezartzea lan gehigarria dakarren obligaziotzat hartzen da eta egunez eguneko zereginak mantsotzen dituela uste da.

⇓

Administrazioko langileak

3. Aldundiak eta datu babesa

3.2. Datu babesaren kontzeptua

Zer datu babesa aldundientzat?

✓ Aztertu ditugun hiru administrazioak erkatuz egindako azterketa bukatu eta gero, esan daiteke ez dagoela desberdintasun aipagarririk datu babesari buruz duten pertzepzioari dagokionez eta datu babesarekiko duten jarrerei dagokienez.

BFA DFB

DATU BABESA

3.3. Datu babesaren praktika

Zer egiten dute datu babesaren arloan aldundiek?

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

- ✓ Kapitulu honetan datu pertsonalen babesa aztertuko da foru aldundietako datu arduradunen diskurtsotik jasotako bi ikuspegitatik abiatuta.
- ✓ Datu babesaren kudeaketari dagokionean, bi tipologia aztertu dira:

Prozedurazkoak elementuak: foru aldundietan ezarritako protokoloekin zer ikusia duten alderdiak**.**

Prozedurazkoak ez diren elementuak: foru administrazioen barruko antolaketarekin zer ikusia duten alderdiak**.**

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

✓ Prozedurazko elementuek erakusten duten zein den datuek egiten duten ibilbidea foru administraziora heltzen direnetik. Aldundietako datuen arduradunek garrantzitsutzat jotzen dituzte:

Datuak biltzea

Izapidetzea eta barne kudeaketa

Artxiboa eta zaintza

Fitxategiak deklaratzea

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Datuak biltzea

✓ Aldundietan honako urratsak ematen dira datuak biltzean.

1. Sarrera
2. Datuak identifikatzea
3. Erregistratzea
   - Berehalako digitalizazioa
   - Geroko digitalizazioa
4. Dagokion zerbitzura bidaltzea

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Datu bilketa

- ✓ Datu babesari dagokionez, datuak biltzeko fasea erabat planifikatuta dago.
- ✓ Protokolo kopuru handia dagoenez eta prozesuak digitalizatuta daudenez, datuak berehala eta modu estandarizatuan babestuta daudela uste da.
- ✓ Horregatik, prozesuaren fase honetan ez da ikusten hobetzeko elementurik dagoenik.

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Izapidetzea eta barne kudeaketa

✓ Datuak izapidetzen direnean, datu babesa dela eta, bi egoera daude:

Izapidetze informatikoa	Paperezko izapidetzea
Argi ezarritako protokoloak eta datuak oso babestuta prozesuan.	Protokoloan ez daude hain finkatuta, eta administrazioaren eraginkortasuna datu babesaren aurretik jartzen da.

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

HOBETZEKO ARLOAK

Izapidetzea eta barne kudeaketa

Paperezko datuak izapidetzea

✓ Espedienteen izapidetze faseko datu babesaren egoera dela eta, hobetzeko arloak antzeman dira **paperezko izapidetzean eta kudeaketan.**

✓ Hala ere, foru aldundietan datuak babesteko izendatutako pertsonek adierazi dute datu babesaren gaineko elementuak eta izapidetzeen eraginkortasuna uztartu behar direla.

✓ Horrela eginda, funtzionarioen erantzukizunpean ere uzten da datuak babesteko prozesua.

Babesa eta eraginkortasuna uztartzea

“Funtzionario egiten zarenean, izendapena sinatu eta konpromisoa hartzen duzu"

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Artxiboa eta zaintza

✓ Artxibatzeko unean izapidetze fasean gertatzen diren antzeko egoerak gertatzen dira.

ARTXIBO INFORMATIKOA

↓

Argi ezarritako protokoloak daude eta fitxategietan sartzeko datuek babes handia dute.

PAPEREZKO ARTXIBOA

↓

Protokoloak ez daude hain finkatuta, eta **administrazioaren eraginkortasuna** datu babesaren aurretik jartzen da. Denbora tarte handia igaro ohi da dokumentu bat atzitzen denetik artxibatzen denera arte.

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

HOBETZEKO ARLOAK

Artxiboa eta zaintza

Hara eta hona dabilen dokumentazioa

✓ Hobetzeko elementua paperezko artxiboarekin lotuta dago.

✓ Datuen izapidetze fasean bezala, datuak babesteko izendatutako langileek agerian utzi dute datu babesaren gaineko elementuak eta izapidetzeen eraginkortasuna uztartu egin behar direla.

“Nik datu mordoa ditut kutxetan eta datuak erabiltzen ditudan bitartean ez daude artxiboan"

3. Aldundiak eta datu babesa
3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Artxiboak deklaratzea

✓ Artxiboen deklarazioa ere artxibo motarekin lotuta dago.

Artxibo informatikoak deklaratzea

↓

Fitxategia sortzean beti egiten da**. Gerora, aldaketak deklaratzen dira.**

Paperezko artxiboak deklaratzea

↓

Artxiboak era generikoan deklaratzea; edukiak eta aldaketak ez daude egoera berean.

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

HOBETZEKO ARLOAK

Artxiboak deklaratzea

Paperezko artxiboak deklaratzea

- Badirudi argi dagoela paperezko betiko artxiboak eguneratzeko eta deklaratzeko premian jarri behar dela arreta.
- Fitxategien arduradunek badakite fitxategien egoera eguneratu beharra dagoela, eta ahalegina egin behar dela ahal den neurrian horien egoera fitxategi informatikoei ezartzen zaizkien metodologiekin parekatzeko.

Paperezko artxiboak deklaratzea → **Metodologia informatikoak inplementatzea**

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

✓ Prozedura elementuak ez direnen artean badira alderdi bi aldundietako datuen arduradunek nabarmendutakoak:

Datuen arduradunaren figura

eta

Herritarrekiko harremana

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

PROZEDURAZKOAK EZ DIREN ELEMENTUAK

Datuen arduradunaren figura

✓ Datu babesa oso garatuta dago aldundi guztietan, batez ere informatikoak badira.

✓ Hori dela eta, figura garrantzitsuak sortu dituzte prozesuak abian jartzean eta prozesuak bermatzean.

✓ **Aldundietan datuak babesteko bi figura daude:**

Administrazioak izendatutakoak:

Funtzionarioei datu babesak duen garrantzia jakinarazteko eta betearazteko erantzukizuna dute.

Sozietate publiko espezializatuak:

Datu babesa ahalbideratzeko tresnak egiteko eta ezartzeko sortutako enteak.

3. Aldundiak eta datu babesa
3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

PROZEDURAZKOAK EZ DIREN ELEMENTUAK

Herritarrekiko harremana

✓ Aldundiek, beste erakundeek ez bezala, herritarrekin harremana izan ohi duten arren, ez dira informazio pertsonala eskatzeko lekuak izaten; beraz, alderdi horretatik ez dute arazorik izaten.

✓ Herritarraren eta aldundien arteko harremanaren oinarrian dago herritarrak nahitaez jo behar duela aldundira, aldundiak eskatzen dion informazioa ematera.

✓ **Aldundiek eskatzen diete informazioa herritarrei eta ez herritarrek aldundiei.**

Erakundea – Herritarra

Nahitaezko harremana

"Herritarrek nahitaez eman behar dizkigute datuak eta baimena ere eman behar digute. Identifikatu egin behar duzu zeure burua eta aitorpena egin behar duzu, legeak dioelako".

3. Aldundiak eta datu babesa

3.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dituzte datuak aldundietan?

PROZEDURAZKOAK EZ DIREN ELEMENTUAK

- Foru administrazioetan argi dago datu babesaren ezarpena zeinen erantzukizuna den.
- Datu babesa bermatzen duten neurriak inplementatzen dituzten sailak eta sozietate publikoak daude.
- Horrek dakar babes protokolokoak asko garatzea, eta, ondorioz, Euskal Autonomia Erkidegoan datu pertsonalen babesa ezartzeko “lasterketan” foru aldundiak oso ondo kokatuta daude.
- Herritarren eta aldundien arteko hartu emanaren ondorioz herritarrekiko kontaktuak ez dakar datu babesarekin lotutako arazorik.
- Egoera kontuan hartuta, ez da argi ikusten zer hobetu daitekeen.

3.4. Datu babesaren araudia

Zer datu babesari buruzko araudia aldundientzat?

3. Aldundiak eta datu babesa

3.4. Datu babesaren araudia

Datu babesaren araudia ezaguna da?

✓ Foru aldundiek araudiekiko dute harremana kontuan hartuta, datu babesari buruzko araudiaz honakoa dela uste dute:

"Zorrotza"

"Hasieran iluna"

"Handinahia"

"Aldaketak egin beharra dakar"

"Ezartzen zaila"

"Baliabideak eskatzen ditu"

"Konplexua"

✓ Segurtasunaren arloko profesionalek ere uste dute datu babesari buruzko legea abian jartzeak kostu handia dakarrela.

3. Aldundiak eta datu babesa

3.4. Datu babesaren araudia

Nola baloratzen da Datu babesaren araudia?

✓ Nolabait datu babesaren esparruko profesionalak direnen kolektiboarentzat ere …

… araudia ulertzen oso zaila da …

… eta ezartzen ere bai …

✓ Eta horrek esan nahi du eguneroko laneko prozesuak berez zailak badira, datu babesak gehiago zailtzen dituela bai datu babesaren eta legea ezartzearen arloko espezialistentzat bai ohiko lanetan ari direnentzat (funtzionarioak), betekizunak asko direlako.

3. Aldundiak eta datu babesa

3.4. Datu babesaren araudia

Araudiaren arloan zer da hobetu behar dutena?

HOBETZEKO ARLOAK

Legeak hierarkizatzea

- ✓ Beste kolektibo batzuekin gertatzen den moduan, datu babesaren esparruan ere aldundiak legeak ezin uztartuta dabiltza.
- ✓ Aurretik ere badaudenez **datu babesari eta beste arlo batzuei buruzko zenbait arau** (Europako arauak, autonomia erkidegokoak, informaziorako eskubidea, funtzio publikoaren legea...), ez dago argi zein dagoen zeinen gainetik. Horregatik, komeni da **arauen arteko hierarkiak argitzea.**

Legediaren inguruko zalantzak argitzea

3. Aldundiak eta datu babesa

3.4. Datu babesaren araudia

Araudiaren arloan zer da hobetu behar dutena?

HOBETZEKO ARLOAK

Araudia ezartzeko modu zurruna

- ✓ Ematen du datu babesari buruzko legedia ezartzean arazoak sortzen direla aldundietako eguneroko lanean.
- ✓ Foru erakundeetan segurtasuna profesionalizatu bada ere, **zaila da legeak agindutako datuei nola ezarri behar zaien ulertzea, batez ere, aplikazio informatikoei dagokienez**.
- ✓ Zentzu horretan, espektatibak leuntzeko eskatzen da, ahal den neurrian araudia aldundien gaitasunetara egokituz.

Espektatibak gaitasunera egokitzea

3. Aldundiak eta datu babesa

3.4. Datu babesaren araudia

Nola baloratzen dira araudiaren zenbait arlo?

✓ *Datuak babesteko araudiarekin lotutako hainbat elementu garrantzitsu aztertuko ditugu segidan:*

Hona hemen:

DATUEN ERABILERA

DATUEN JABETZA

DATUAK LAGATZEA

DATUEN ERABILERA OKERRA

3. Aldundiak eta datu babesa

3.4. Datu babesaren araudia

Nola ulertzen dituzte araudiko zenbait elementu?

- Aztertu diren araudiaren elementuak neurri berean ulertu eta onartzen dira:
- Segidan grafiko kualitatibo bat jarri dugu, eta bertan dago adierazita printzipio bakoitza zenbateraino bete eta bereganatu duten.

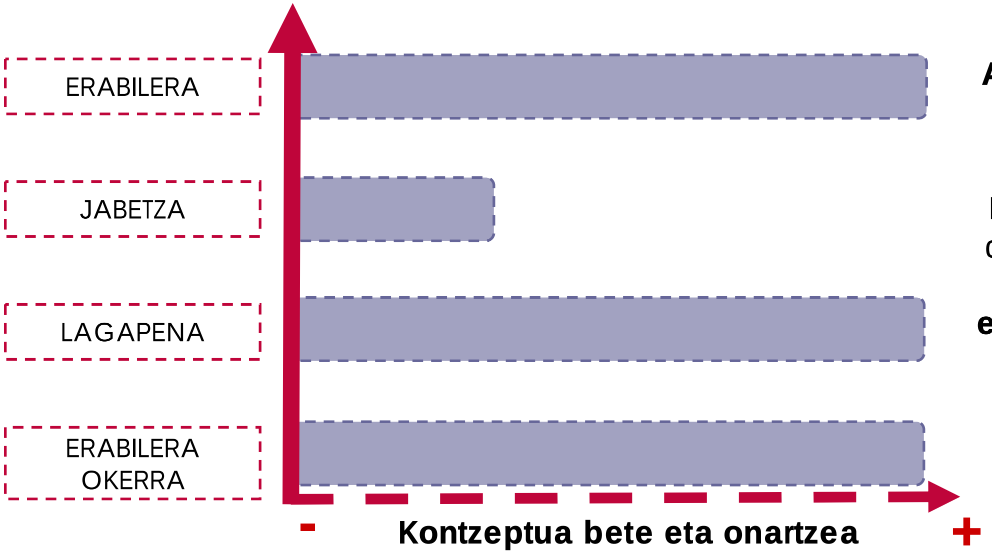

Alderdi guztiak ondo betetze dira, Datu pertsonalen jabetzari buruzko izan ezik.

Foru aldundietako langileek datuak erabili eta tratatzeko moduagatik, maiz **nahastu egiten da zer den KUDEAKETA eta zer den JABETZA**.

3. Aldundiak eta datu babesa

3.4. Datu babesaren araudia

Nola ulertzen dituzte araudiko zenbait elementu?

HOBETZEKO ARLOAK

Datuen jabetza

- ✓ Beraz, legea betetzeari dagokionez, datuen jabetzaren alderdia da gaizkien betetzen dena.
- ✓ Arduradunek diote **komenigarria litzatekeela argitzea herritarrek datuak izateak ez duela BETI esan nahi datuak bakar-bakarrik herritarrenak direnik**.

3. Aldundiak eta datu babesa

3.4. Datu babesaren araudia

Nola baloratzen dira araudiaren zenbait arlo?

✓ *Segidan araudiarekin zeharka lotutako beste elementu baten azterketa xehatua egingo dugu. Datuak Babesteko Euskal Bulegoak eskatutako azterketa da.*

Hona:

ADMINISTRAZIO ELEKTRONIKOA

3. Aldundiak eta datu babesa

3.4. Datu babesaren araudia

Nola ulertzen dituzte araudiko zenbait elementu?

ADMINISTRAZIO ELEKTRONIKOA

- ✓ Aztertutako kolektiboak **bakarrik balorazio positiboak** egiten ditu administrazio elektronikoari buruz.
- ✓ Administrazio elektronikoaren esparruari dagozkion zenbait elementu **ezagutzeaz gain, diseinatu ere egiten dituztenez zenbaitetan, konfiantza agertzen dute sisteman eta alde onak aipatzen dituzte** datu babesari dagokionez.

3.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Zer datu Datuak Babesteko Euskal Bulegoa aldundientzat?

3. Aldundiak eta datu babesa

3.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Nola ikusten dute Datuak Babesteko Euskal Bulegoa?

- ✓ Aldundietan Datuak Babesteko Euskal Bulegoari buruz hitz egiten denean, **erakundean datu babesaren arloko eginkizunak dituzten segurtasun arduradunek oso ondo baloratzen dute Bulegoa**.
- ✓ Honela ikusten dute Bulegoa:

"Zuzena"	*"Azkarra"*
"Argia"	*"Profesionala"*
"Eraginkorra"	*"Espezializatua"*

- ✓ "Baina aldi berean honelakoa ere badela uste dute:

"Zorrotza"

3. Aldundiak eta datu babesa

3.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Nola ikusten dute Datuak Babesteko Euskal Bulegoa?

- ✓ Baina, segurtasun neurriak aldundiko langileen artean abian jartzeko ardura duten langileen balorazioak era askotakoak dira.
- ✓ Datuak Babesteko Euskal Bulegoa honelakoa omen da:

"Zorrotzegia"

"Ez da oso gertukoa"

"Ezezaguna"

"Eskatu eta eskatu egiten du"

3. Aldundiak eta datu babesa

3.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Nola ikusten dute Datuak Babesteko Euskal Bulegoa?

✓ Bulegoak **presentzia handia du foru aldundietako datu babesaren arloko alderdi teknikoaz arduratzen diren langileen eguneroko lan jardueran**; horregatik uste dute haiengandik **oso gertu dagoen erakundea** dela.

✓ Aldundiek zalantzak argitzeko **Agentziak agertzen duen eraginkortasuna eta erantzuteko gaitasuna** oso ondo baloratzen dituzte.

✓ Baina foru administrazioetako arduradunek uste dute Bulegoaren **irizpenak, ebazpenak eta aholkuak ezartzea oso zaila eta zurruna dela**.

Horregatik:

✓ **Profesionala eta kalitatekoa dela uste dute,** baina **enpatia gutxi ageri duela arauak ezartzeko ardura duten pertsonekiko.**

3. Aldundiak eta datu babesa

3.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Nola ikusten dute Datuak Babesteko Euskal Bulegoa?

✓ Aldundiek honako eskatzen diote Datuak Babesteko Euskal Bulegoari:

Bulegoa enpatikoa izateko

✓ Eta horretarako datu babesaren ardura duten pertsonei adieraztea ulertzen dutela **araudia betetzeko orduan** dituzten zailtasunak.

Bulegoaren benetako presentzia

✓ Eta horretarako **gertutasuna agertzea Datuak Babesteko Euskal Bulegoko langileen presentzia handituz** foru erakundeekiko harremanetan. Hori egitea lagungarria izango litzateke Bulegoa erakundeetako errealitatetik gertu dagoela usteko.

3. Aldundiak eta datu babesa

3.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Zer da Datuak Babesteko Euskal Bulegoari eskatzen diotena?

Ahalegina aitortzea

✓ Gainera, komenigarria litzateke Bulegoak **aldundiek egindako ahalegina aldarrikatzea,** egindako aurrerapenei balioa emanez.

Eskaerak gaitasunen araberakoak izatea

✓ Horretaz gain, **Bulegoak aldundiei eskaerak egitean, aldundiek eskaerok betetzeko eta inplementatzeko duten gaitasuna hartu beharko luke kontuan**.

Finantzazio iturriak erraztea

✓ Azkenik, Bulegoari eskatzen zaio **foru arloan datu babeseko protokoloen finantzazio iturriak esleitzeko edo definitzeko**.

3.6. Ondorioak

3.6. Ondorioak

✓ **1. INDAR IDEIA:** foru aldundiak **ondoen egokitu diren erakundeak dira datu babesa ezartzean eta datu babesa betetzeko neurri gehien hartu dituztenak ere bai.**

- ✓ Aldundietan datu babesaren **egoera pribilegiatua da beste erakunde batzuetan egindako azterketekin alderatuta**.
- ✓ Aldundiek **ibilbide luzea egin dute datuak babesteko neurriak garatzen**, eta, gainera, datu babesaren eremuan erantzukizuna duten **lanpostuak profesionalizatzen** ere bai. Horrek guzti horrek asko lagundu du erakundeko prozedurak finkatzen.

3.6. Ondorioak

- **2. INDAR IDEIA:** datu babesaren esparruan hiru foru aldundiek dituzten ezaugarriak eta berezitasunak aztertu eta gero, **esan daiteke talde homogeneoa dela eta denek antzeko garapena burutu dutela**.
  - Beraz, beharrezkoa bada, **lan talde bat eratu daiteke guztien artean hobetzeko ekimenak inplementatzeko hiru erakundeetan**.

BFA DFB

3.6. Ondorioak

- ✓ **3. INDAR IDEIA:** hiru aldundiak datu babesaren arloan zein egoeratan dauden ikusteko egindako **azterketak agerian uzten du zenbait jardunbide egoki finkatzeko premia dagoela**, premietara ondo egokituta:
- ✓ Horretarako, aztertutako **hobekuntza elementu nagusien bilketa egin da**:
- ✓ Ondo arloei buruzko hausnarketa egin da.

HOBETZEKO ARLOAK

- Datuak kudeatzeko arloa
- Araudiaren arloa

3.6. Ondorioak

Azterketa elementuak	HOBETZEKO ARLOAK
Datuak kudeatzeko arloa	
Datuak izapidetzea	Paperezko datuak izapidetzea
Artxibatzea	Hara eta hona dabilen dokumentazioa
Deklarazioa	Paperezko artxiboak deklaratzea
Araudiaren arloa	
Legea	Legeen arteko hierarkizazioak ezartzea/ Araudia ezartzeko modu zurruna
Jabetza	Herritarren datuen jabetza

3.6. Ondorioak

✓ **4. INDAR IDEIA:** foru aldundietan datu babesaren ardura duten pertsonen diskurtsoa kontuan hartuta, **hobetzeko arlo batzuk edo berariazko zenbait jardunbide zehaztu daitezke**:

Azterketa elementuak	JARDUNBIDE EGOKIAK
Datuak kudeatzeko arloa	
Datuak izapidetzea	Hara eta hona dabilen dokumentazioarentzako protokoloak ezartzea eraginkortasun eta datu babesa uztartuz
Artxibatzea	Paperezko artxiboak kontrolatzeko mekanismoak sustatzea
Deklarazioa	Paperezko datuen deklarazioa bultzatzea eta esparru informatikoan ezarritakoarekin parekatzea
Araudiaren arloa	
Legea	Legeen araberako hierarkizazioak ezartzea/ Araudiaren ezarpena malgutzea (baldintzatzaile teknikoak)
Jabetza	Datuak herritarrenak direla gogoraraztea aldian behin

3.6. Ondorioak

- **5. INDAR IDEIA: foru erakundeek iritzi kontrajarriak dituzte Datuak Babesteko Euskal Bulegoaren gainean**.
  - Bulegoko **langileei eta zerbitzuei gaitasuna eta kalitate teknikoa aitortzen zaizkie.**
  - Baina, aldi berean, **hainbat elementu daude erakusten dutenak Bulegoa zorrotzegia dela** uste dutela.
  - Aldundiek eskatzen dute **erakunde bakoitzak datu babesa garatzeko dituen baliabideak aintzat hartzeko, horretarako, prozesuak erraztuz**.

4. KAPITULUA

Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

- ✓ Horren ostean, Eusko Jaurlaritzan datu babesaren gaineko azterketa bat egin zen.
- ✓ Eusko Jaurlaritzarekin zer ikusia duten datu babesaren arloko alderdi guztiak ikusi zuren.

Zein datu kudeatzen dituzten

Datu babesaren kontzeptua

Datu babesaren praktika

Datu babesaren gaineko araudia

Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

4.1. Zein datu kudeatzen dituzten

Zein datu kudeatzen ditu Eusko Jaurlaritzak?

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.1. Zein datu kudeatzen dituzten

Zein datu kudeatzen ditu Eusko Jaurlaritzak?

- ✓ Eusko Jaurlaritzako sailetan era askotako datuak eta datu kopuru handia kudeatzen dituzte.
- ✓ Batez ere, bi motatakoak dira:

Herritarren datuak

Barruan ekoiztutako / kudeatutako datuak

- ✓ Bi datu mota horiek desberdintzat jotzen dituztenez, **tratatu ere bakoitza modu batean tratatzen dute, tipologia bakoitzari aitortutako sentsibilitate eta garrantzia kontuan hartuta**.

4.2. Datu babesaren kontzeptua

Zer da datu babesa Eusko Jaurlaritzarentzat?

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.2. Datu babesaren kontzeptua

Zer da datu babesa Eusko Jaurlaritzarentzat?

✓ Jaurlaritzako sail bakoitzak era batera ulertzen du datu babesa, bertan kudeatzen dituzten datuen sentsibilitatearen arabera. Bi kolektibo daude:

Datu pertsonalak kudeatzen dituztela "dakitenak"

"Uste" dutenak ez dituztela datu pertsonalak kudeatzen

✓ Datu babesari buruz duten ezagutza eta administrazioan duten rola kontuan hartuta beste bi multzo hauek bereizten dira:

Segurtasunaren ardura duten langileak

Administrazioko langileak

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.2. Datu babesaren kontzeptua

Zer da datu babesa Eusko Jaurlaritzarentzat?

HOBETZEKO ARLOAK

Informazioa / Prestakuntza

✓ Honako kontzeptuak gehiago lantzea:

"**Datu pertsonala zer den**"

"**Zenbat** datu **mota** dauden"

"**Sail bakoitzak zein** datu **mota tratatzen dituen** eta **nola tratatu**"

Kontzientziazioa

✓ Oso garrantzitsua da **herritarrei datu babesari buruzko eguneroko oinarrizko ideia batzuk ulertaraztea**.

Oso garrantzitsua da **argi uztea datu pertsonalak modu egokian tratatu behar direla eta tratatzeko premia dagoela**.

"Jendeak ez daki datu pertsonala zer den, horregatik uste dugu ez guk ez dugula datu pertsonalik kudeatzen"

4.3. Datu babesaren praktika

Zer egiten dute datu babesaren esparruan Eusko Jaurlaritzan?

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

- Kapitulu honetan datu pertsonalen babesa aztertuko da sail autonomikoetan datu arduradunen diskurtsotik jasotako bi ikuspegitatik abiatuta.
- Datu babesaren kudeaketari dagokionean, bi tipologia erabiltzen dira:
  - **Prozedurazkoak elementuak:** Eusko Jaurlaritzako sailetan ezarritako protokoloekin zuenean zer ikusia duten zenbait alderdi.
  - **Prozedurazkoak ez diren elementuak:** autonomia erkidegoko sailen barne antolaketarekin zer ikusia duten alderdiak dira.

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

✓ Prozedurazko elementuek erakusten duten zein den datuek egiten duten ibilbidea autonomia erkidegoko administraziora heltzen direnetik. Sailetako datuen arduradunek garrantzitsutzat jotzen dituzte:

Datu bilketa

Izapidetzea eta barne kudeaketa

Artxiboa eta zaintza

Fitxategiak deklaratzea

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Datuak biltzea

Datuak jasotzean honako urratsak ematen direla dirudi:

0. Sarrerako prozesua

2. Espedientea esleitzea

3. Dokumentazio bilketa
   - Digitalizatua
   - Paperean
   - Mistoa

Izapidetzen hastea

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Datuak jasotzea

✓ Datu pertsonalak administrazioan **sartzeko moduak zer ikusi zuzena du erakundeak duen gaitasunarekin datu babesa behar bezala gauzatzeko**. Gainera, ez dago horretarako protokolo estandarizatu komunik, eta izapide bakoitzak bere erara egite du bidea.

Datu babesaren betetze maila

Dokumentazio bilketa
- **Digitalizatua** → **GOI-MAILAKOA**
- **Paperean** → **OINARRIZKOA**
- **Mistoa** → **ERTAINA**

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

HOBETZEKO ARLOAK

Datuak jasotzea

Datu bilketa

✓ Sarreren protokoloek akatsak dituzte. **Protokolo komunik ez dagoenez, datu babesa hobeto betetzen da ala okerragoa, izapidearen eta izapidea egiten duen sailaren arabera.**

✓ **Bertan kudeatzen dituzten datuak babestea zein garrantzitsua den gutxien ikusten duten sailak dira datuen sarrerako fasean akats handienak dituztenak**.

"Bekadun asko egoten dira eta espedienteekin lan egiten dute, baina horrek ez du esan nahi datuak aterako dituztenik"

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Izapidetzea eta barne kudeaketa

✓ Fase honetan ere, sarrera fasean bezala, bi bide daude:

Datu babesaren maila

Dokumentazioa izapidetzea
- **Digitalizatua** → **GOI-MAILAKOA**
- **Paperean**
  - **Herritarrekin batera izapidetzen da** → **OINARRIZKOA**
  - **Barne izapidetzea** → **ERTAINA**

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

HOBETZEKO ARLOAK

Izapidetzea eta barne kudeaketa

Hara eta hona dabilen informazioa

✓ Egoera ikusita ematen du joan-etorrian dabilen dokumentaziorako **jardute protokoloak diseinatu eta inplementatu behar direla**, eta behar bezala uztartuta egon beharko dutela sailen funtzionamenduaren eraginkortasunarekin.

✓ Espedienteek administrazioan zehar egiten duten “ibilbidean" espedienteen pribatutasuna babesteko tresnak diseinatzea.

✓ Badirudi horretarako honako hiru funtsezko elementu hauetan jarri behar dela indarra.

Langileen **kontzientziazioa**

Neurriak abian jartzeko **baliabideak ipintzea**

Epeak jartzea helburuak lortzeko**.**

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Artxiboa eta zaintza

✓ Badirudi autonomia erkidegoko administrazioan datu pertsonalak babesteari dagokionez, artxibatzea dela datuen kudeaketa prozesuaren arazorik larriena.

✓ Hala ere, **artxibo mota** (informatikoa versus paperezkoa) **eta sail bakoitzak gai honetan duen garapena** kontuan hartuta, badira desberdintasunak.

Datu babesaren maila

- **Artxibo mota**
  - **Digitalizatua**
    - **Aurreratuak**
      - **Datu zentralizatuak** — **Goi-mailakoa**
      - **Datu deszentralizatuak** — **Goi-mailakoa / ertaina**
    - **Ez hain aurreratuak**
      - **Datu baseetarako sarbidea** — **Ertaina**
  - **Paperezkoa**
    - **Aurreratuak**
      - **Herritarrekiko harremana** — **Ertaina – oinarrizkoa**
    - **Ez hain aurreratuak**
      - **Joan etorri txikia** — **Oinarrizkoa**

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

HOBETZEKO ARLOAK

Artxiboa eta zaintza

Artxibo informatikoak babestea

✓ **Besteak beste, artxibo informatikoetan sartzeko mugak jartzeko eta protokolo argiak ezartzeko eskatzen da.**

✓ Oso garrantzitsua da **artxiboen segurtasuna eta sailetako premiak egokitzea, batez ere esparru honetan aurreratuen dauden sailetan**.

Paperezko artxiboen kontrola

✓ **Herritarrekiko harremana eta langileen sarbidea** izan behar dute sail aurreratuetan datu babesaren arloko hobekuntza ildoak.

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

Artxiboak deklaratzea

- ✓ Sail guztietako arazoa da fitxategien deklarazioa.
- ✓ Hala ere, saiala zenbat eta aurreratuago egon datu babesaren gaian, orduan eta hobetze maila altuagoa espero da.

Deklarazio mota

Sail mota
- **Aurreratuak**
  - **Datu zentralizatuak** → **GOI-MAILAKOA**
  - **Datu deszentralizatuak** → **ERTAINA - OINARRIZKOA**
- **Ez hain aurreratuak** → **OINARRIZKOA**

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK ELEMENTUAK

HOBETZEKO ARLOAK

Artxiboak deklaratzea

Artxibo informatikoen deklarazioa

✓ Komeni da **artxiboen deklarazioa protokolizatzea**, batez ere **informatikoak** (jakinik paperezko artxiboak protokolizatzea zailago dela), **informazioa eta datuak hobeto kontrolatzeko.**

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

- ✓ Segidan datu babesarekin zer ikusia duen beste alderdi bat aztertuko da, baina **ezin da esan prozedura bat denik**.
- ✓ **Prozedurazkoak EZ diren elementuak** dira. Hona hemen:

Datuen arduradunaren figura

eta

Herritarrekiko harremana

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK EZ DIREN ELEMENTUAK

✓ **Zenbat eta garatuago egon datu babesa autonomia erkidegoko administrazioko sailetan, orduan eta errazagoa datuak babesteko arduradun bat** egotea sailean.

✓ Saila aurreratuenek datu babesarekin lotutako eginkizunak burutzen dituzten langileak dituzte. Hain aurreratuta ez daudenek, ordea, ez dute berariaz inor izendatu eginkizun horietarako.

✓ Sailean datu babesak duen garapena handia ala txikia den alde batera utzita, **herritarrekiko harremanak** eragin handia du datu babesaren arloan egon ohi diren arazoekin.

ZENBAT ETA HARREMAN HANDIAGOA IZAN HERRITARREKIN, ORDUAN ETA ARAZO HANDIAGOAK DATU BABESAREKIN

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.3. Datu babesaren praktika

Nola kudeatzen dira datuak?

PROZEDURAZKOAK EZ DIREN ELEMENTUAK

HOBETZEKO ARLOAK

Arduradunen izendapen formala

✓ Kudeatzen diren datuak babesteko neurriak sustatu eta ezartzeko ardura duen pertsona bat izendatzea funtsezkotzat jotzen da, datu babesa garatuz joan dadin.

Informazioa atzipena eta herritarrak

✓ Administrazioak herritarrekiko harremanetan dituen ohiturak aldatzeko jardute **protokoloak abia jartzea funtsezkotzat jotzen da**, **orain arteko ohiturek arriskuan jartzen dutelako datu babesa.**

4.4. Datu babesaren araudia

Zer da datu babesari buruzko araudia Eusko Jaurlaritzarentzat?

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.4. Datu babesaren araudia

Datu babesaren araudia ezaguna da?

✓ Datu babesa aipatzen denean, honako gaiei buruzko sentsazio txarrak antzeman dira:

"Iluna"

"Urrutikoa"

"Zaila"

"Besteen kontua"

"Gutxi zehaztua"

"Ezezaguna"

"Herritarrekin harremanak dituztenentzat"

✓ Legea **oso urrutiko kontua balitz bezala ikusten dute Eusko Jaurlaritzako sail askotan**.

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.4. Datu babesaren araudia

Nola baloratzen da Datu babesaren araudia?

1. Datu pertsonalak babesteari buruzko legea administrazioaren errealitatetik eta eguneroko zereginetatik urruti dagoela uste da.

2. Gainera, sailen ohiko prozesuetan txertatzen zaila den legea dela uste dute, datuak babesteko prozesuak aurreratuago dituzten sailetan ere bai. Horregatik, araudia ezartzeko orduan oztopoak agertzen dira.

Araudi arrotza eta zaila

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.4. Datu babesaren araudia

Araudiaren arloan zer da hobetu behar dutena?

ARAUDIA ZERTAN HOBETU

Legeak izaera teknikoa

- ✓ Datu babesaren esparruko **legea eta arauak** administrazio autonomikoetako ohiko prozesuetara **egokitzeko (itzultzeko) premia ikusten da**.
- ✓ Hori egiten bada, **agerian geratuko da** zein garrantzitsua den datu pertsonalen babesa saileko ohiko eginkizunetan, eta administrazio langileak ere gehiago inplikatuko direla espero da, datu babesari buruzko protokoloak eta neurriak ezartzeko eta garatzeko.

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.4. Datu babesaren araudia

Nola baloratzen dira araudiaren zenbait arlo?

✓ *Datuak babesteko araudiarekin lotutako hainbat elementu garrantzitsu aztertuko ditugu segidan:*

Hona hemen elementuak:

DATUEN ERABILERA

DATUEN JABETZA

DATUAK LAGATZEA

DATUEN ERABILERA OKERRA

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.4. Datu babesaren araudia

Nola ulertzen dituzte araudiko zenbait elementu?

✓ Segidan grafiko kualitatibo bat jarri dugu, eta bertan dago adierazita printzipio bakoitza zenbateraino bete eta bereganatu duten.

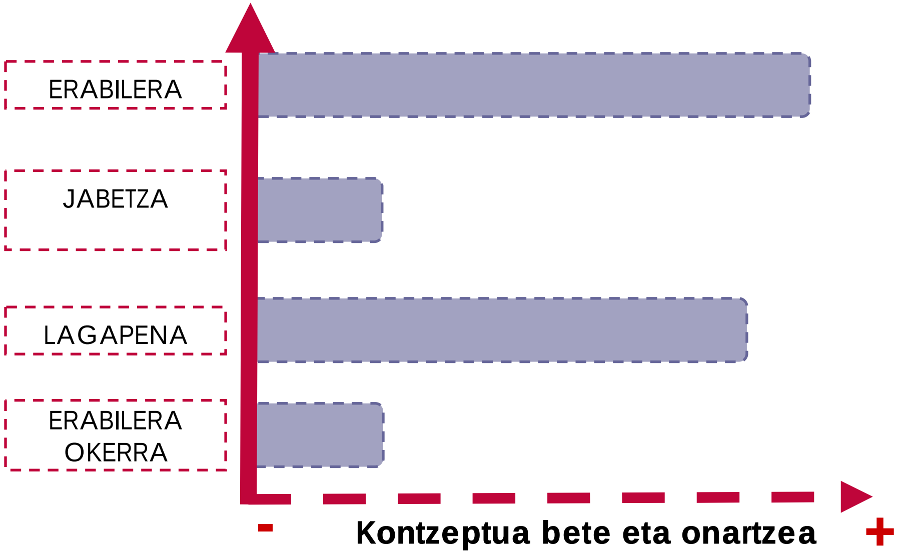

✓ **Datuen titularrak herritarrak direla onartzen da,** baina **sailek erabiltzen dituztenez, azkenean sailarenak direla uste da.**

✓ **Lege ondoriorik ez dagoela uste denez, ez dute pentsatu ere egiten datuen erabilera okerrak** egin daitezkeenik.

✓ **Zenbait sailetan ez dago datuak lagatzeko protokolorik, ez dakitelako nahitaezkoak direla.**

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.4. Datu babesaren araudia

Araudiaren arloan zer da hobetu behar dutena?

HOBETZEKO ARLOAK

Hitzartutako datu lagatzeak

✓ Uste da **beste administrazioekin batera edo lankidetzan egiten den lanak ez dakarrela benetako datu lagatzerik**. Hori ikusita, komenigarritzat jotzen da argitzea datu lagatzea zer den, hau da, datu lagatzea izateko baldintza batzuk bete behar direla, bestela ez delako datu lagatzea izango.

Datuen jabetza

✓ Datu pertsonalen **jabetzari buruzko argibideak ematea eta horiek gogoraraztea**; eta argi utzi datuak beti direla herritarrarenak.

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.4. Datu babesaren araudia

Araudiaren arloan zer da hobetu behar dutena?

HOBETZEKO ARLOAK

Testuinguru informalak

✓ Kontzientziazio lana bi esparru hauetan egin behar da:

✓ **Administrazioko langileek** datu pertsonalak erabiltzen dituztenez eguneroko lanean, **azkenean garrantzia kentzen zaie eta zenbaitetan behar baino kontu gutxiago izan ere bai datuekin**. Hori dela eta, langileak kontzientziatzeko lana egin behar da, datuekin egiten diren **ohiko tratamenduetan indarra jarriz: pertsonei buruzko iruzkinak egitean, espedienteak uztean pazienteek ikusteko moduan eta abar.**

Harremanak herritarrekin

✓ Era berean, **herritarrekiko harremanetan** datu babesa arriskuan jartzen duten egoera asko gertatzen dira. Hori dela eta, zerbitzuen erabiltzaileak kontzientzia ere onuragarria izango litzateke **datuen pribatutasuna ukatzen duten ohiturak bertan behera uzteko.**

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.4. Datu babesaren araudia

Nola baloratzen dira araudiaren zenbait arlo?

✓ *Segidan araudiarekin zeharka lotutako beste elementu batzuen azterketa xehatua egingo dugu. Datuak Babesteko Euskal Bulegoak eskatutako azterketa da.*

Zera da:

ADMINISTRAZIO ELEKTRONIKOA

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.4. Datu babesaren araudia

Nola ulertzen dituzte araudiko zenbait elementu?

ADMINISTRAZIO ELEKTRONIKOA

✓ Administrazio orokorreko sailek administrazio elektronikoa guztiz barneratuta dute eta uste dute **alde onak baino ez dituela**.

✓ Hobetzeko aukera bat dela uste da, **hobetzeko, herritarrei prozesuak errazteko, bai eta administrazioaren baliabideak optimizatzeko ere**.

✓ Esan daiteke gogoeta horrek agerian uzten duela Eusko Jaurlaritzako sailek oro har **ez dutela antzematen hobetzeko elementurik horri dagokionez**.

4.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Zer da Datuak Babesteko Euskal Bulegoa Eusko Jaurlaritzarentzat?

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Nola ikusten dute Datuak Babesteko Euskal Bulegoa?

✓ Eusko Jaurlaritzako sailetan Datuak Babesteko Euskal Bulegoa aipatzen dutenean, balorazio positiboak sumatzen dira, batez ere **bi alderdi hauei dagokienez**:

✓ Erakunde moduan, uste dute Bulegoa honelakoa dela:

“Gertukoa”

“Beti prest”

Produktu oso baliotsuak eta erabilgarriak"

✓ Baina aldi berean honelakoa ere badela uste dute:

“Errealitatetik oso urrun"

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Nola ikusten dute Datuak Babesteko Euskal Bulegoa?

✓ Bulegoko langileen gainean, uste dute honelakoak direla:

"Profesionalak"

"Langile teknikoak"

"Kalitate oso oneko txostenak egiten dituztela"

"Adeitsua"

"Laguntzeko prest daudela"

"Aholkularitza moduan oso onak direla. Alde horretatik hitz onak baino ezin dira erabili"

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Nola ikusten dute Datuak Babesteko Euskal Bulegoa?

- ✓ Oro har esan daiteke Datuak Babesteko Euskal Bulegoak **ondo erantzuten diela askotan egiten dizkioten kontsultei.**
- ✓ Autonomi erkidegoko sailek uste dute Bulegoa **beti prest agertzen den erakundea dela** eta kalitatezko irizpenak eta txostenak egiten dituela, **baina zenbaitetan ez daukala sailen eguneroko martxaren berri**, ez eta bertan dituzten zailtasunen berri ere.

TEORIAN GERTU DAGO, BAINA PRAKTIKAN URRUTI SAMAR

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Nola ikusten dute Datuak Babesteko Euskal Bulegoa?

- Bulegoak egiten dituen txostenak direla eta, **ez dago garbi Bulegoaren iritzia beste erakundeek esandakoen gainetik dagoen**.
- Zenbaitetan **kontraesanak egoten dira** Datuak Babesteko Euskal Bulegoak esan duenaren eta **Datuak Babesteko Espainiako Agentziak esaten duenaren artean**.

"Agentzia bakoitzak gauza bat esaten badu?"

"Estatuko Agentziaren eta Datuak Babesteko Euskal Bulegoaren ebazpenak zenbaitetan ez datoz bat. Zer egin halakoetan?"

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa
4.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Zer da Datuak Babesteko Euskal Bulegoari eskatzen diotena?

✓ *Eusko Jaurlaritzako sailek zera eskatzen diote Bulegoari:*

Elkar ulertzea eta enpatia

✓ Araudia garatzeak eta ezartzeak **kostu handia du eta zaila da,** batez ere paperezko fitxategiak badira. Beraz, administrazio orokorrak eskatzen dio **Bulegoari eskatzen zaio jarrera ulerkorra izateko eta sailek egindako ahalegina aitortzeko**, nahiz eta eskakizun guzti-guztiak zorrotz ez bete.

"Oraindik orain lan izugarria dugu paperarekin"

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Zer da Datuak Babesteko Euskal Bulegoari eskatzen diotena?

Kontzientziazio lana egiten laguntzeko

✓ Herritarrak eta erabiltzaileak zuzenean atenditzen dituzten langileen **kontzientziazioa** gehiago hobetu daiteke oraindik. Administrazioak laguntza behar du **eta eskatu egite du bertako langileei datu babesaren garrantzia azaltzeko eta ondorioak ikusarazteko.**

Iritzi kontrajarriak argitzea

✓ Horrekin lotuta, **komenigarritzat jotzen da argitzea zein nagusitzen den Datuak Babesteko Euskal Bulegoa eta Espainiakoa bat ez datozenean**, argi izateko nola jardun behar den.

4. Eusko Jaurlaritza eta datu babesa

4.5. Datuak Babesteko Euskal Bulegoa

Zer da Datuak Babesteko Euskal Bulegoari eskatzen diotena?

Kanpoko kontrola

✓ Horretaz gain, **eskatzen da datu babesaren arloko auditoriak egiteko kanpoko baten batek, sailak erne egon daitezen, datu babesaren egoerari buruzko "azterketa" bat egin diezaieketelako**.

"Kanpoko baten batek lotsagarri uzten bazaitu, ba bizkortu egin beharra duzu..."

4.6. Ondorioak

4.6. Ondorioak

✓ **1. INDAR IDEIA: Eusko Jaurlaritzako sailen datu babesaren arloko jarduteko moduaren arrazoia da sailen artean dagoen homogeneotasun eza eta oinarri sendoen falta.**

- ✓ **Badira zenbait sail** bertan kudeatzen dituzten datuen garrantziaz **jabetzen direnak eta garrantzi horren jakitun direnak**. Horiek datu babesaz arduratzen dira.
- ✓ **Baina badira beste sail batzuk konturatu ere egiten ez direnak** bertan datu pertsonalak kudeatzen dituztela. Horiek ez dute datuak babesteko premiarik ikusten.

4.6. Ondorioak

✓ **2. INDAR IDEIA:** autonomia erkidegoko sailek datu babesari buruz duten diskurtsoaren alderdi garrantzitsuenak aztertu ondoren, **sailak bi multzotan sailka daitezke. Eusko Jaurlaritzako sailen ezaugarriak ikusita, bi eratako sailak daude.**

Sail aurreratuak

Sail ez hain aurreratuak

4.6. Ondorioak

✓ **2.** Sail **aurreratuak**:

- Datu tratamenduen gaineko **auditoriak eta kontrolak** egiten dituzte.
- Datu babeserako **langileak dituzte izendatuta**, eta segurtasun zuzendaritzak ere izan ditzakete.
- Gehienek **deklaratu egiten dituzte datuen fitxategiak**.
- **Herritarrekin harreman handia** duten sailak dira. Badakite zer den datu pertsonalen kudeaketa.
- **Segurtasun eta kontrol sistemak dituzte.**
- **Fitxategi informatikoak zentralizatuta eta kontrolatuta dituzte.**
- **Segurtasun protokoloak dituzte eta informazioa sistemetako sarbidea murrizteko metodoak ere bai**.

4.6. Ondorioak

✓ **2.** Sail **aurreratuak**:

- **Hala ere**, multzo honetako sailen artean **badira aldeak**. **Kontuan hartzen badira herritarrekin duten harremana eta zein fitxategi mota** duten, zera gertatzen da:
  - ✓ **Zenbat harreman handiagoa herritarrekin, datu babesa orduan eta okerrago**.
  - ✓ **Pertsona zehatzei buruzko zenbat eta fitxategi gehiago (mediku espedienteak, espediente akademikoak...)** kudeatu sailean eta zenbat eta sentsibleagoak izan, **orduan eta aurreratuago dago datu babesa eta orduan eta hobeto konturatzen dira zein garrantzitsua den kudeatzen duten informazioa.**

4.6. Ondorioak

✓ **1.** Sail **ez hain aurreratuak** Honako ezaugarriak dituzte.

- Adierazten dute **"ustez" ez dutela datu pertsonalik kudeatzen**.
- Normalean **ez dute auditoriarik egiten**.
- **Ez dute** datu babesaren esparruan lan egiten duten **langilerik izendatuta modu formalean.** Sailetako zuzendariak **ez dira konturatzen datu babesaren ardura dutela**.
- Datuen fitxategiak **ez deklaratzeko joera dute. Deklaratu badituzte, hasiera-hasieran egin zutelako da**.
- Multzo honetako sailek **herritarrekin harreman txikia dute**.
- **Datu babesari dagokionez, bertan kudeatzen dituzten datuak ez dira hain sentsibleak**.

4.6. Ondorioak

✓ **1.** Sail **ez hain aurreratuak**: Honako ezaugarriak dituzte.

- Datu pertsonalen buruzko **ezagutza ez da behar bestekoa**, ez dakite ondo zer den datu pertsonala eta horrek zer esan nahi duen.
- **Ez dakite ondo nola ezarri datu babesa. Ezagutza teorikoa duten arren, gehienetan sen onari egiten diote kasu eta ez hainbeste araudiari**.

4.6. Ondorioak

- **3. INDAR IDEIA:** datu babesaren arloan **Eusko Jaurlaritzako sailak zein egoeratan dauden aztertu eta gero**, kolektibo bakoitzaren egoerara egokitutako **hobetze ibilbideak finkatu beharra dagoela antzeman da**.
  - Horretarako, **aztertutako hobekuntza elementu nagusien bilketa egin da**:
  - Ondo arloei buruzko hausnarketa egin da.

Azterketa elementuak

HOBETZEKO ARLOAK

AURRERATUAK | **EZ HAIN AURRERATUAK**

Datuak kudeatzeko arloa

Araudiaren arloa

4.6. Ondorioak

Azterketa elementuak	HOBETZEKO ARLOAK	
	AURRERATUAK	EZ HAIN AURRERATUAK
Datuak kudeatzeko arloa		
Datu bilketa	Datu bilketa	
Datuak izapidetzea	Hara eta hona dabilen informazioa	
Artxibatzea	Paperezko artxiboen kontrola	Artxibo informatikoak babestea
Deklarazioa	Paperezko artxiboak deklaratzea	Artxibo informatikoen deklarazioa Paperezko artxiboak deklaratzea
Arduraduna izendatzea		Arduradunen izendapena
Herritarrekiko harremana	Herritarrak eskuragarri duen informazioa	

4.6. Ondorioak

Azterketa elementuak	HOBETZEKO ARLOAK	
	AURRERATUAK	**EZ HAIN AURRERATUAK**
Araudiaren arloa		
Legea	Legeak izaera teknikoa	
Jabetza	Herritarren datuen jabetza	
Lagapena	Hitzartutako datu lagatzeak	

4.6. Ondorioak

✓ **4. INDAR IDEIA: kolektibo honentzako hainbat hobetzeko ekimen edo berariazko jardunbide egoki zehaztu daitezke** udaleko arduradunek datu babesaren inguruan duten diskurtsotik.

Azterketa elementuak	JARDUNBIDE EGOKIAK: AURRERATUAK	JARDUNBIDE EGOKIAK: EZ HAIN AURRERATUAK
Datuak kudeatzeko arloa		
Datu bilketa	Protokoloak ezartzea datu mistoetarako edo paperean dauden datuetarako	
Datuak izapidetzea	Izapidetzen ari den dokumentaziorako protokoloak ezartzea	
Artxibatzea	Paperezko artxiboak kontrolatzeko mekanismoak sustatzea	Artxibo informatikoak babesteko mekanismoak sustatzea
Deklarazioa	Paperezko artxiboen deklarazioa sustatzea	Artxibo informatikoen eguneratzea sustatzea Paperezko artxiboen deklarazioa hastea
Arduraduna izendatzea		Datu babesaren ardura nork duen formalki izendatzea
Herritarrekiko harremana	Herritarrekiko harremanetan ohiturak eta usadioak baztertzea Argitzea zein diren herritarrei eman beharreko informazioaren mugak	

4.6. Ondorioak

Azterketa elementuak	JARDUNBIDE EGOKIAK – AURRERATUAK	JARDUNBIDE EGOKIAK – EZ HAIN AURRERATUAK
Araudiaren arloa		
Legea	Hain teknikoa ez den hizkera erabiltzea Maiz egiten diren galderak	
Jabetza	Datuak herritarrenak direla gogoraraztea aldian behin	
Lagapena	Datu lagapena zer den argitzea eta lana partekatze beste administrazio batzuekin	
Erabilera okerra	Agerian utzi herritarren datu pertsonalen erabilera okerrak ekar ditzakeen ondorioak	

4.6. Ondorioak

- **5. INDAR IDEIA:** Eusko Jaurlaritzako sail guztiek uste Datuak Babesteko Euskal Bulegoa profesionala dela.
  - **Hala ere, Bulegoari eskatu nahi diote batzuetan hobeto ulertu beharko lituzkeela sail bakoitzaren egoera eta datu babesak sail bakoitzean duen helmena; eta, beraz, sail bakoitzaren egoerara egokitu beharko lituzkeela Bulegoak bere eskakizunak, datu babesaren garapenak eta ezarpenak bakoitzean duen abiadura kontuan hartuta.**

5. KAPITULUA

Bukaerako hainbat gogoeta (Zeharkako gogoeta)

5. Bukaerako hainbat gogoeta

- 1. INDAR IDEIA: **egoera bakoitzari ad hoc egokitutako estrategiak**.
  - Hori kolektibo aztertu ditugu (udalak, aldundiak eta autonomia erkidegoko sailak). **Denen egoera, premiak eta espektatibak hartu behar dira kontuan eta bakoitzari egokitutako estrategiak erabili beharko dira.**
  - Esan bezala, kolektibo bakoitzak badu zer hobetu; beraz, erantzuna ere egokia izan beharko da.

5. Bukaerako hainbat gogoeta

- **2. INDAR IDEIA: aztertu ditugun kolektiboetako bakoitzak hobetzeko elementu batzuk izan, badira denek hobetu beharreko elementuak ere.**
  - Hiru kolektibo aztertu ditugu (udalak, aldundiak eta autonomia erkidegoko sailak) eta **zeharkako analisi bat egin dugu** kolektibo bakoitzak dituen berezitasunez gain, **komunean dituztenak ere identifikatzeko.**

5. Bukaerako hainbat gogoeta

- ✓ Elementu horiek agerian uzteko, azterketan zehar aztertutako hainbat alderdi aurkezte dira ondooren:
- ✓ Honako elementuak hartu dira kontuan:

Datuak kudeatzeko arloa	Araudiaren arloa
Datu bilketa	Legea
Datuak izapidetzea	Jardunbide egokien gidaliburua
Artxibatzea	Datuen erabilera
Deklarazioa	Jabetza
Arduraduna izendatzea	Lagapena
Herritarrekiko harremana	Erabilera okerra

5. Bukaerako hainbat gogoeta

Azterketa elementuak	Udalerriak		Aldundiak	Eusko Jaurlaritza	
	AURRERATUAK	EZ HAIN AURRERATUAK		AURRERATUAK	EZ HAIN AURRERATUAK
Datuak kudeatzeko arloa					
Datu bilketa	Oso – nahiko positiboa	Apur bat negatiboa	Oso – nahiko positiboa	Apur bat positiboa	Apur bat positiboa
Datuak izapidetzea	Apur bat negatiboa	Oso negatiboa	Apur bat negatiboa	Apur bat negatiboa	Apur bat positiboa
Artxibatzea	Apur bat positiboa	Apur bat negatiboa	Apur bat positiboa	Apur bat positiboa	Apur bat positiboa
Deklarazioa	Oso – nahiko positiboa	Apur bat negatiboa	Oso – nahiko positiboa	Oso – nahiko positiboa	Apur bat negatiboa
Arduraduna izendatzea	Oso – nahiko positiboa	Oso negatiboa	Oso – nahiko positiboa	Oso – nahiko positiboa	Oso negatiboa
Herritarrekiko harremana	Apur bat positiboa	Oso negatiboa	Oso – nahiko positiboa	Oso negatiboa	Apur bat positiboa
Araudiaren arloa					
Legea	Apur bat negatiboa	Oso negatiboa	Apur bat positiboa	Apur bat positiboa	Apur bat positiboa
Jardunbide Egokien Eskuliburua	Oso negatiboa	Oso negatiboa			
Datuen erabilera	Apur bat positiboa	Apur bat negatiboa	Oso – nahiko positiboa	Oso – nahiko positiboa	Oso – nahiko positiboa
Jabetza	Apur bat negatiboa	Apur bat negatiboa	Apur bat negatiboa	Apur bat negatiboa	Apur bat negatiboa
Lagapena	Oso negatiboa	Oso negatiboa	Oso – nahiko positiboa	Oso – nahiko positiboa	Apur bat positiboa
Erabilera okerra	Apur bat positiboa	Apur bat positiboa	Oso – nahiko positiboa	Oso – nahiko positiboa	Oso – nahiko positiboa
Izapide elektronikoak	Oso negatiboa	Oso negatiboa	Oso – nahiko positiboa	Oso – nahiko positiboa	Oso – nahiko positiboa

Oso – nahiko positiboa · **Apur bat positiboa** · **Apur bat negatiboa** · **Oso negatiboa**

5. Bukaerako hainbat gogoeta

- Ikusten denez, badira **zenbait hobetzeko arlo, kolektibo guztientzat balio dutenak:**
- Datu Kudeaketaren esparruan **bi arlo nagusi daude**:

  Datuen izapidetze prozesua (batez ere paperean)

  Herritarrekiko harremana
- Datu babesari buruzko lege eta arauei buruz honako azpimarratu behar da:

  Araudia orokorrean

  Datu pertsonalen jabetza
- **Elementu horiek kolektibo guztientzat balio dute.**

5. Bukaerako hainbat gogoeta

- **3. INDAR IDEIA: badira praktika edo jardunbide egokiak, aztertutako hiru administrazioetan ezartzeko modukoak.**
  - **Oso garatuta edo ez hain garatuta dituzten zenbait arlo identifikatu eta gero, azterketan bildutako hobetze ekimenen edo jardunbide egokien bilketa bat egin da, kolektibo bakoitzak datu babesaren esparruan dituen premien inguruan lagungarri izateko.**
  - **Hortaz, hiru kolektiboetan aztertutako elementuak zeharkako elementu bihurtzen dira. Hobetzeko ekimen komunak kolore kode berarekin markatuta daude.**

Kolektibo desberdinak badira ere, hobetu beharreko elementuetako batzuk denentzat dira

5. Bukaerako hainbat gogoeta

Azterketa elementuak	Udalerriak: AURRERATUAK	Udalerriak: EZ HAIN AURRERATUAK	Aldundiak	Eusko Jaurlaritza: AURRERATUAK	Eusko Jaurlaritza: EZ HAIN AURRERATUAK
Datuak kudeatzeko arloa					
Datu bilketa		Dokumentuak digitalizatzea		Protokoloak finkatzea datu mistoentzat eta paperezkoentzat	
Datuak izapidetzea	Hara-hona dabilen dokumentazioarentzako protokoloak ezartzea				
Artxibatzea	Paperezko artxiboak kontrolatzeko mekanismoak sustatzea	Sustatzea artxibo informatiko eta paperezkoentzako kontrol mekanismoak	Paperezko artxiboak kontrolatzeko mekanismoak sustatzea	Paperezko artxiboak kontrolatzeko mekanismoak sustatzea	Sustatzea artxibo informatikoak kontrolatzeko mekanismoak
Deklarazioa	Artxibo informatikoen eguneratzea sustatzea Sustatzea paperezko artxiboen deklarazioa	Hastea paperezko artxiboak deklaratzen	Sustatzea paperezko artxiboen deklarazioa	Sustatzea paperezko artxiboen deklarazioa	Sustatzea artxibo informatikoen deklarazioa
Arduraduna izendatzea		Arduradunen izendapen formala			Arduradunen izendapen formala
Herritarrekiko harremana	Herritarrei datuak emateko orduan betiko erara jokatzeko kontua alde batera uztea. Argitzea zein diren herritarrei eman beharreko informazioaren mugak			Ezabatzea ohituren eta usadioen eragina trafuan Argitzea zein diren herritarrei eman beharreko informazioaren mugak	

5. Bukaerako hainbat gogoeta

Azterketa elementuak	Udalerriak: AURRERATUAK	Udalerriak: EZ HAIN AURRERATUAK	Aldundiak	Eusko Jaurlaritza: AURRERATUAK	Eusko Jaurlaritza: EZ HAIN AURRERATUAK
Araudiaren arloa					
Legea	Prestakuntza jasotzea / Hain teknikoa ez den hizkerara egokitzea		Araudia ezartzean malgutasunez jokatzea	Hain teknikoa ez den hizkerara egokitzea	
	Arauan arteko hierarkiak ondo zehaztea		Arauan arteko hierarkiak ondo zehaztea	Araudia ezartzean malgutasunez jokatzea (Baldintzatzaile teknikoak)	
Jardunbide egokien gidaliburua	Ohiko egoerei buruzko eskuliburu bat egitea				
Jabetza	Datuak herritarrenak direla gogoraraztea aldian behin				
Lagapena	Argi uztea daturik ezin dela laga hitzarmenik edo baimenik egon ezean			Ondo bereiztea den administrazioen arteko datu lagatzea eta zer elkar lana	
Erabilera okerra	Agerian uztea erabilera txarrek ondorioak ekar ditzaketela			Agerian uztea erabilera txarrek ondorioak ekar ditzaketela	
Izapide elektronikoak	Administrazio elektronikoak bermatutako segurtasun neurriak hedatzea				
		Sustatzea sarera dituen konexioen garapena			

5. Bukaerako hainbat gogoeta

- Neurriak edo jardunbide egokiak hartzeko proposatzen dira, **ikusi delako kolektibo guztiek antzeko premiak dituztela zenbait alderditan**.
- Honako premia hauek azpimarratzekoak dira:

  Hara-hona dabilen dokumentazioarentzako protokoloak ezartzea

  Datuak BETI herritarrenak direla gogoraraztea aldian behin

- Beraz, kolektiboek desberdintasunak ere badituzten arren, **zenbait elementurekin zeharkakotasunez lan egiteko aukera dago eta agerian utz daiteke denenak diren arazoak denen artean konpon daitezkeela**.

5. Bukaerako hainbat gogoeta

✓ **4. INDAR IDEIA: kolektibo guzti-guztiek eskatzen diote Datuak Babesteko Euskal Bulegoari haiekiko enpatia handiagoarekin jokatzeko datu babesa ezartzeko prozesuan. Horrek esan nahi du Bulegoari zera eskatzen diotela:**

Erakundeekin harreman estuagoa finkatzeko, gertukoa, eta ez hainbeste kontrol helburuarekin.

Erantzun argiak emateko zalantza eta galdera zehatzei.

Datu babesa ezartzeko eta inplementatzeko orduan malgutasunez jokatzeko eta elkar ulertzea sustatzeko.

Erakundeengana jotzen duenean, erakunde bakoitzaren egoerara eta errealitatera egokitzeko hizkera.

Eta, batez ere, ondo jakiteko erakunde horien errealitatea nolakoa den.